

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőscím: Közlöny, Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lei. Külföldre havonta 50 Lejelt több. :: Egyes szám 5 Lei. (Vasárnap 6 Lei. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVI. évfolyam, 13. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szombat, 1931. január hó 17

A feladott verseny

Nem is gondolná az ember, hogy a szesznek milyen gazdag színskálája van Romániában. Van fehér, amit legálisan főznek, amelyet után lefizetik az államnak járó adót és amelynek előállítói a Szeszszindikátusba tömörültek össze. Azután itt van a zöldszesz: ez az a szesz-fajta, amit külföldről csempésznek át a román határokon, anélkül, hogy ványt, vagy adót fizetnének utána. Kocsikon hozzák át a határon, rejtett dűlő-utakon át cipelik hordószámra s vagy nem látja senki, vagy aki észreveszi, az is elfordul és a csendes éjszakában a csillagokat olvassa, hogy csakugyan hét csillagból áll a göncöl szekere?

És itt van a fekete-szesz, amely körül egy egész újságírodalom fejlődött ki az utóbbi hónapokban. Ez a szesz arról nevezetes, hogy megteremtette azt a szituációt, amit a közgazdasági helyzet szanálása céljából komoly közgazdászok, nagytekintélyű tudósok és politikusok hiába próbáltak megcsinálni. A fekete-szesz ugyanis szanálni tudta mindazokat, akik előállították. Tönk szelén álló szeszfőzők és kereskedők, akiknek sikerült bekapcsolódnok a fekete-szesz misztikus szövevényeibe és a törvényszéken be nem jegyzett szindikátusba — hamarosan nagy vagyonok uraivá lettek.

Ma már úgy alakult a helyzet, hogy abba a harcba, amely a legális Szeszszindikátus és az adó nélkül, lopva dolgozó fekete-szesz-szindikátus között kitört, az utóbbi lett a győztes. Egyik bucuresti-i lap azt írja, hogy a szesztermelők törvényes szindikátusa a főszerkesztő gondolatával foglalkozik. Nem hiányzik a közleményből az indoklás sem, mert hozzáűzi, hogy az elmúlt hónapban mindössze egy vaggon adózott szeszt sikerült csak eladni az egész országban. Ha ez így van, akkor önként értendő, hogy a szesz-szindikátusnak nincs létjogosultsága: ki fog kétszeres áron vásárolni valamit, ha azt féláron is megkaphatja?

A fekete-szeszesek felülkerekedésének az a tagadhatatlan-látszata van, hogy a pénzügyi kormányzat valamely rejtett gazdasági, vagy politikai okból csendes elmézzel támogatja a fekete-szesz kalandorait. Ha az a célja a kormánynak, hogy a nép olcsón jusson a maga mindennapi pálinkájához, akkor meg volna annak a maga legális útja: szállítsa le a szeszadót. Amint ez megtörténik, a fekete- és zöldszesz eltűnik a piacról. Ugy tudjuk azonban, hogy a kormány annakidején éppen azért hozta be a magas szeszadót, hogy az alkohol élvezetéről leszoktassa a primitív lakosságot. Az intézkedésnek minden morális, sőt nemzetvédelmi szempontból is indokolt álláspontja ellenére mégis érthetetlen és megmagyarázhatatlan, hogy ma felszórólják a szeszadókat az egekig, hogy holnap súlyos százmilliókat kereshessenek olyanok, akik éppen ezzel rontják meg a népet és korrumpálnak igyekeznek az ellenőrző hatósági közegeket. A nép lelkét olcsó pálinkával ölik és egyben kipusztítják a fegyelmet a tisztviselői karból is.

Védekezési formulának nem válik be az az állítás, hogy a fekete-szesz-gyártás ügyes manipulánsait nyakoncsipni lehetetlen. Ilyen ügyetlenek aligha lehetnek a kincstár érdekeit ellenőrző állami alkalmazottak. Amiről minden gyerek tud, akiket mindenki ismer, akikre mindenki ujjal mutat: azok csak úgy folytatják tovább káros tevékenységüket, ha minden hatóság behunyja szemét és az állam megkárosítását jóakaratu elmézzel támogatja. A Szeszszindikátus helyesen teszi, ha felszúlik. A mérhetetlen adókkal megterhelt szeszgyárak valóban nem versenyezhetnek az adót nem fizető szeszfőzőkkel, az államgazdaság és a népegészség rovására folyó, bünső pénzhasználat.

A magas körök óhajtják a kormány távozását

Sorsdöntő értekezlet tartanak Kolozsváron a kormány erdélyi miniszterei, képviselői és prefektusai — A királyt a választói törvény módosítása foglalkoztatja — Egyöntetű támadások lavináját indították az ellenzéki lapok a kormány ellen

Bucurestiből jelentik: Mirto volt alminiszter hétiön kihallgatáson jelent meg a királynál és beszámolt a közigazgatási reform és a választói törvény módosítására végzett előkészületekről.

Az Adeverul mai száma Scrutatornak, a neves román publicistának tollából cikket közöl a kormány helyzetéről, amelyet igen bizonytalanul lát. A cikkíró a CFR. vezérigazgatójának kinevezése körül huzavonát nem tartja egyszerű problémának, mert itt nincs szó egy emberről, hanem egy bizonyos koncepcióról, amelyet a kormánnyal szemben igen magas körök érvényesíteni óhajtanak. Kétségtelen, hogy Mironescu kormánya a költségvetés meg szavazásával teljesítette azt a feladatát, melyre hivatva volt, távozása tehát semmiféle nehézséget nem okozhat, egyedül talán a költségvetés folytatása és befejezése hosszabbítja meg néhány napig a kormány életét.

A kormány és pártja közötti zavaros viszony kétségessé teszi, hogy tudja-e magát a kormány még Mironescu hazatéréséig tartani.

A Miscarea Mavrodinak, a Viitorul főszerkesztőjének, a Bratianu-család bizalmasának a Nemzeti Színház igazgatójává történt kinevezésével kapcsolatban megállapítja, hogy ez a kinevezés újabb csapás a kormányra nézve, mert ezzel beismerte, hogy megfelelő embere egy ilyen fontos kulturpozícióra nincsen, másrésztől azt is beigazolta a kormány, hogy nem bírja a legmagasabb körök bizalmát, mert Mavrodit az uralkodó óhajára nevezték ki a Nemzeti Színház igazgatójává és látszólag a kormány már nem is törődik semmivel. A lap konstatálja, hogy a mezőgazdasági adósságok konvertálása körül semmi sem történt és miután ez volt a kormánynak a költségvetésen kívül a legfőbb programja, Mironescu feltételül visszakép.

Vaida szerint a parasztpárt állandóan gáncsot vet az erdélyi törekvéseknek

Kolozsvárról táviratozzák: Ugy Bucurestiben, mint Kolozsvárott határtalanul nagy érdeklődés előzi meg azt a nagyarányú vasárnap-i értekezletet, amelyen a nemzeti-parasztpárt erdélyi miniszterei, képviselői és prefektusai Vaida einökle alatt döntenek további magatartásukról. Ez az értekezlet döntő kihatású lesz a kormány jövőjére vonatkozólag és amennyiben a pártértekezlet — mint az előre látható — állást foglalja a kormány ellen, úgy Mironescu miniszterelnök közvetlen hazatérése után bekövetkező azonnali lemondására számíthatnak.

Beavatott körökből nyert információink szerint

a nemzeti-parasztpárt erdélyi frakciójának kolozsvári gyűlésén főképpen a nemzeti és a parasztpárti frakciók közötti ellentétekről lesz szó. A kormánypárt két frakciója között Maniu Gyula pártelnök külföldre való távozása óta erősen kiéleződött a helyzet és tekintve, hogy a jelenlegi kormányban a parasztpárti frakció emberei vannak túlsúlyban, állandóan keresztülvázták és megakadályozták a nemzeti párti politikusok terveit. A kolozsvári gyűlésen fogják megállapítani az erdélyi politikusok harci taktikájukat a parasztpártiakkal szemben, akik sorozatos hajszát rendeztek a magasrangú erdélyi köztisztviselők ellen, hogy a fontos pozíciókba saját embereiket ültessék be.

ZELEA CODREANU: A köz javát szolgáltuk!

A vasgárda is az ősök nyomdokain kívánt haladni — Lester Moise megvédi Codreanut — Mért jártak a borsai zsidók egyforma gyász-egyenruhában..? Szívósan tagadtak a letartóztatott vezérek az első tárgyaláson

Bucurestiből jelentik: Zelea Codreanu, a Vasgárda vezére és hét társa tegnap került a bucuresti-i törvényszék elé. A vádlottakat délután szállították át a vacaresti-i fogházba és akkor kezdte meg a törvényszék a letartóztatási végzés tárgyalását. Az elnök fölolvassa a vádiratot, amely szerint Zelea Codreanu és társai erőszakkal meg akarták bukztatni a kormányt, az alkotmány ellen dolgoztak, katonai szervezeteik volt, a nép között agitáltak és az államrend ellen vétettek. A tárgyalás során Zelea Codreanu így védekezett:

— Az én szervezetem a törvényes kereteken belül a köz javára dolgozott, nem úgy, mint például a kommunista szervezetek. Hivatkozom e tekintetben a besszarábiai Vörösgárdára, mely tudvaleg évek óta a Szovjet javára dolgozott. Tudom jól, hogy minden vád ellenem az 1928-ban

kiadott körrendeletből ered. Vaida Sándor volt belügyminiszter is meg volt arról győződve, hogy mi a rendet szolgáljuk.

Elnök: Mi volt a tervük?

Codreanu: Az ősök nyomdokain akartuk nevelni az ifjúságot.

Elnök: A körlevélben nagy gyűlést hívtak össze, amely döntő fontosságú lett volna a szervezetre.

Codreanu: Ezt tagadom!

Elnök: Ugyanazt, amit 1928-ban állított, 1929-ben és 1930-ban is állította, vagyis erőszakot akart alkalmazni.

Codreanu: Csupán meg akartam menteni Moldovát az orosz veszélytől.

Elnök: Rosszul tették, hogy játszottak a tömegekkel! Ma még uralkodhatnak felettük, de holnap kicsúszhatnak a kezükből.

Leifer Moise megvédi Zelea Codreanu

Leifer Moise vádlott elmondja, miképpen lett tagja a Vasgárdának.

— A vádakat ellenségeink koholják ellenünk: az „anumita presa” — mondotta Leifer, — amely látja, hogy Zelea Codreanu gárdája tényleg a rend gárdája lett, mert nem törnek be már ablakokat és nem vernek zsidókat az utcán.

Elnök: Én az itt fekvő levelekből nem ezt látom. Eszerint nem hagytak föl az ilyen akciókkal.

Leifer: Az egymás közötti leveleinket nem szabad tekintetbe venni, nem tekinthetik ezeket alapszabályainknak.

Demetrescu ügyész: Látják, látják, mire vezet ha revolvert adnak a diák kezébe?...

Leifer: Ez nem így van. Dumitrescu olyan tettet követett el, mely törvényen kívül áll és a mit a mi szervezetünk nem hogy helyben. Dumitrescu ezzel a tettevel pedig éppen azt bizonyította be, hogy nem elég érett arra, hogy szervezetünk tagja lehessen és önmagát zárta ki.

A harmadik, kihallgatásra kerülő vádlott Totu diákvezér, aki annak idején lelőtte Falic diákot.

Totu, a békeapostol

Totu: Mi békés szervezet vagyunk, mi a békét szolgáljuk.

Elnök: Ha ez a béke szervezete, mire való akkor a katonai szervezethez?

Totu: Én voltam Borsán és láttam, hogy a zsidók szervezetbe tömörülnek. Borsán minden zsidó egyforma fekete ruhát visel és egyforma fekete sapkát. Láttam, hogy a kormány nem intézkedik a zsidó szervezetek ellen.

Elnök: Lehet, hogy a kormány nem tartotta veszélyesnek őket.

Totu: Azonkívül itt vannak a vojukok is. Ők is katonai alapon vannak szervezve.

A következő vádlott: Danila, aki elmondja, hogy Szatmáron és Máramarosban volt köruton.

Elnök: Mit kerestél Máramarosban?

Danila: Iskolai és kulturális előadásokat tartottam.

Elnök: Azt mondja, kulturális előadásokat

tartott. Mikor változott meg annyira, hogy résztvevett a borsai eseményekben? Mikor lett antiszemita?

Danila: Akkor változtam meg, mikor a zsidók megtámadtak. Különbösen azelőtt is antiszemita voltam.

Az anarkiában nincs különbség

A következő vádlott Pop Ámos, a tordai zászlóalj vezetője.

Pop elmondja, hogy ő a háborúban is járt, megvédte a hazáját, most is meg akarja védeni az országot.

Ezután Dumitrescu ügyész emelkedik szólásra és a következőket mondja Zelea Codreanuék felé:

Betiltotta a munkaügyi miniszter az aradi nyomdák vasárnap-éjjeli munkáját

Nincs jogában szaporítani a munkaügyi törvény kivételeit a munkaügyi felügyelőségnek — A munkaszünet betartására tesz haladéktalan intézkedést Popescu munkaügyi vezérfelügyelő

Az aradi munkaügyi felügyelőségre ma érdekes miniszteriumi leirat érkezett. A leiratban a munkaügyi miniszterium kategorikusan betiltja a nyomdák további vasárnapi munkáját. A leiratról és annak előzményeiről beszélgetést folytattunk Popescu munkaügyi vezérfelügyelővel, aki a következőkben világította meg a helyzetet:

— Nemrégiben az aradi munkaügyi felügyelőség vasárnapi munkára is engedélyt adott az egyik aradi nyomdának. Annak idején felirtunk ebben az ügyben a munkaügyi miniszteriumba és a kiadott engedély jóváhagyását kértük. A miniszteriumnak erre vonatkozó válasza ma érkezett meg a munkaügyi felügyelőségre. A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény határozottan felsorolja a munka-

— Önök 1930-ban elhatározták, hogy megölik Marinescu bucuresti-i rendőrprefektust.

Zelea Codreanu: Miért akarja ügyész ur a többi diákok dolgait az én szervezetemmel összekeverni?

Ügyész: Nem akarom összekeverni, csak azt akarom bizonyítani, hogy anarchikus működésükben nincs különbség.

A védelem nevében Vasiliu dr. Kolozsvári ügyvéd beszélt, aki kifejtette, hogy a Vasgárda valóban a béke szervezete volt. A zárszó jogán Zelea Codreanu állt fel és nagy meglepetésre csak ennyit mondott:

— Az ügyem érdekében kérem a letartóztatásomat.

A bíróság ezután tanácskozássra vonult vissza és este fél hétkor hirdette ki ítéletét, a mellyel mind a hét Vasgárdista letartóztatását helybenhagyta.

szünet alóli kivételeket, majd pedig kategorikusan kijelenti, hogy ezeket a kivételeket a miniszteriumnak jogában van csökkenteni, de semmiesetre sincs jogában szaporítani. Az aradi eset — írja a miniszteriumi leirat — a kivételek szaporítását jelentette volna. A munkaügyi miniszterium tehát utasítja az aradi munkaügyi felügyelőséget, hogy a legrövidebb időn belül intézkedjék a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény rendelkezéseinek megfelelő betartására.

A miniszterium intézkedése mindenesetre üdvös és helyes. Azonban kívánatos volna, hogy ennek az intézkedésnek a munkaügyi felügyelőség teljes mértékben szerezzen érvényt és annak kijátszását semmiféle formában se tűrje el.

Az autó

Irta: HENRI FALK.

A kis Lancelotné fájó szívvel lépte át az autókiallítás küszöbét. Hogyne! ... ennyi csodaszép autót látni s aztán métróval hazamenni!

A pompásabbnál pompásabb autókkal tömött Grand Palais fényárban fogadta a kis Lancelotné, aki viszont az autók tiszteletére a legelegánsabb ruháját, legsikkesebb kalapját vette fel. Ha már nincs autója, legalább azt a látszatot keltse, mintha volna!

Milyen kár, hogy a férje — aki egyébként nagyon derék, szorgalmas ember — nem tudta ennyire vinni! Lancelot elég szépen keres, igéri is már elég régen, de még maig se tudta megvenni Geneviève-nek azt a kis négyüléset, amirehhez pedig minden modern, szép fiatal asszonynak joga van.

Hiszen megvehetné! ... A barátaik közül hányan vásároltak hitelbe, részletre autót. De Lancelot erről hallani sem akart. Az autótartás sok költséggel jár. Majd ha elérik a szükséges tőkét ... Geneviève várjon türelemmel. Majd az eljön.

— Majd! ... majd! ... mindig csak majd! ... — Geneviève sóvárgó szemekkel nézi a csillogón fényes, vadonatúj, kisebb-nagyobb luxusautókat. — Majd! ... mindig csak várni! ... Az ember folyton vár és semmi sem jön! ... Majd! ... míg az egész élet elmúlik!

Persze, ha könnyelmű asszony volna, neki is lehetne autója. Bebeszélhetne a férjének holmi „alkalmi vételt”, amelyhez majdnem ingyen juthat. Kifizetethetné a szeretőjével, mint sok asszony ...

Ilyen gondolatokra ébred az autókiallítás-

son egy szép, fiatal, tisztességes asszony, a ki nek nincs autója.

— Szép kocsi, ugy-e, asszonyom?

Geneviève összerenzen. Egy elegáns fiatalember áll mellette, aki most udvariasan megemeli a kalapját:

— Bocsásson meg, asszonyom, de megfigyeltem, hogy öt perc óta le nem vette a szemét erről a kis négyüléseről. Ebből következtem, hogy megnyerte a tetszését.

— Igen ... gyönyörű — dadogja zavartan Geneviève.

— Az ön számára semmisen elég gyönyörű, asszonyom. — hangzik a merész válasz.

Geneviève fülig elpirul.

— Köszönöm ... — mosolyogja — nagyon udvarias.

— Csak az igazságot mondtam, asszonyom. Én igazán boldog volnék, ha önt ebben a kocsi-ban láthatnám ... Az én érdemből.

Ó, de hiszen ez vallomás! ... az a bizonyos villámcsapás! Szereltem, első látásra, Geneviève nem egyszer hallott ilyesmiről. Kellmes zavarral feléli:

— Mert most egyedül lát, ne gondolja uram, hogy szabad vagyok. A férjemtől függök ...

— Ó, a férjek ... azokkal könnyű elbánni!

— Hát ime! ... amire Geneviève az imént futólag gondolt, beteljesült. Valaki, akit pedig még nem is ismer, felajánl egy autót a kegyeiért. Ha ezt a férje sejtene! ... Talán meg is érdemelné a fukarságáért. De Geneviève megembereli magát. Menekülni akar.

— Fáradt vagyok ... a büfébe megyek.

— Ha megengedi, elkísérem asszonyom. Majd beszélgetünk az autójáról ...

— Az ... én autómról! ... Na de kérem ...

— Hogyne! ... Hiszen csak öntől függ. Akarja közelebből megtekinteni? S a fiatal ember a kiállító cég képviselőjéhez fordul:

— Megmutathatná önagságának részleteiben ezt a kocsit?

— A legnagyobb készséggel! Foglaljon helyet a volán mögött asszonyom. Mindent el fogok magyarázni.

Geneviève nem tud ellentálni a kísértésnek. Büszkén, boldogan ül a volán mögött. Mintha csakugyan a saját autójában ülne. Mar nézőközönsége is van.

— Nagyszerű! — lelkesül kipirultan.

— Felirhatom a rendeltet? — kérdezi üzletszerűen a cégvezető a fiatalemberhez fordulva.

— Ez most már csak önagságától függ! — hajol meg udvariasan a fiatalember Geneviève felé.

Geneviève szíve a kiszakadásig dobog. Mit csináljon? ... visszautasítsa? ... elfogadja? ... elkövesse az örületet?

A fiatalember újra meghajol és hízog, rábeszélő hangon szól:

— A fizetési feltételek a lehető legkönnyebbek, asszonyom. Ime a névjegyem. Jules Plénot autógyőző vagyok. Biztosítom, hogy meg fogunk egyezni.

Geneviève az ájuláshoz közel, szédülten hunyja le a szemét. De még van annyi lelkiereje, hogy a névjegyét gépiesen a retikülibe süllyesse és ezt mormogja: — Majd gondolkodom ... értesíteni fogom ... — és menekül.

A fiatalember utána néz s aztán a cégvezetőhöz fordul:

— Már megint egy ilyen félbolond vevő, aki maga se tudja, hogy mit akar. Pedig már biztosra vettem, hogy a kezemben tartom.

Egyenlő létfeltételeket követel Curtius minden európai nemzet számára

A német külügyminiszter feltűnéskeltő felszólalásával nyílt meg a Népszövetség új ülészsaka — Grandi Oroszországot és Törökországot is bevonni kívánja az európai unió előkészítő tárgyalásaiba

BRIAND: Európának össze kell fognia a leromlott gazdasági élet kötelezettségeinek közösségében!

Genéből jelentik: Ma délelőtt a Páneurópa-szövetség második előkészítő ülésével nyílt meg a Népszövetség ülészsaka. Az üvegterem, ahol az ülés folyt, zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel. Huszonhét európai állam küldte ki delegátusait Genbé, az érdekelt államok vagy a miniszterelnökökkel, vagy a külügyminiszterekkel képviseltették magukat. A delegátusok kíséretében számos főtisztviselő és titkár van. A nemzetközi sajtó is erősen képviselteti magát Genben. A délelőtti ülést késedelem nélkül nyitotta meg az elnök. A delegátusok csoportokban tárgyalták az ülészsakra kerülő problémákat. Feltűnést keltett, hogy Curtius német és Grandi olasz külügyminiszter az ülés megnyitása előtt hosszasan tanácskoztak egymással.

A megnyitó beszéd után Aristid Briand, Franciaország külügyminisztere emelkedett szólásra. Arra hivatkozott, hogy az európai gazdasági élet leromlása nagyfontosságú kötelezettséget ró az európai kormányok vezetőire. Európának össze kell fognia, hogy az államok egyéni akcióját közös akció válthassa föl. Ezután Curtius német külügyminiszter szólal föl. Ezeket mondta:

— Nem lehet az a feladatunk, hogy az európai államok együttműködését megerősítsük. Addig erről nem lehet szó, ameddig az összes európai államok e kérdésben meg nem egyeznek egymással. Németország már közölte fellegelését a béke helyreállítását illetően. Az érdekeket kell elsősorban kiegyenlíteni, a teljes egyenjogúság mellett. Németországnak négy és félmillió munkanélkülye van és mégis tökéletet vonnak el tőle, amellyel megakadályozzák az ország gazdasági előrelépését.

Egyetért Briand-al, azokban a rendszabályokban, amelyeket foganatosítani ajánl. Az a nézet, hogy elsősorban Colint, a gazdasági bizottság elnökét kell meghallgatni. Hajlandó arra, hogy egy értekezlet keretében tárgyaljon az agrárkérdésekről. Rövidesen foglalkozik a mostani ülészsak feladataival, annak kihangsúlyozása mellett, hogy nem térhet ki ő sem azon kérdések elől, amelyek felölelik Európa egyes nagyfontosságú problémáit.

A revízió elsőbbségét hangsúlyozza az angol sajtó az Európai Egyesült Államok eszméje mellett

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” a genfi tárgyalásokról írva, mértékadó forrásból közli, hogy a kisebbségi kérdésben a Népszövetség döntő lépésre kényszerül, mert ha nem intézi el a kisebbségek ügyét, úgy a Felsősziléziában lábra kapott egyenlenségek és egyéb kisebbségi panaszok megmérgezik az európai nemzetek életét. Politikai körökben arra következtetnek, hogy a német delegátusok már az első napon felvetik a revízió kérdését. A lap kiemeli, hogy a német nép szemében az Európai Egyesült Államok eszméje nem képvisel értéket mindaddig, míg a revízió kérdését el nem intézik.

Grandi olasz Külügyminiszter azon reményének ad kifejezést, hogy azokat az államokat is rábírák az európai unió előkészítésének tárgyalásában való részvételre, amelyek nem tartoznak a Népszövetséghez. A Népszövetséghez tartozó államoknak érdeke, hogy Oroszország és Törökország is részt vegyenek a tárgyalásokon. Nem tudja, hogy az érdekelt államok milyen választ adnának a meghívásra, de az bizonyos, hogy egy későbbi meghívás kellemetlenül érintené azokat. Hivatkozik az olasz kormány ismeretes felfogására, hogy az európai unió létrehozása addig lehetetlen, amíg nem szabályozzák az európai államok arányos fegyverkezését.

Henderson angol külügyminiszter javasolja, hogy a tanács küldjön ki egy bizottságot a munkaprogramm megválasztására. A bizottság hét szakból állana. Már az első ülés után megerősödött az a föltevés, hogy a német és olasz delegátusok fellépése miatt a Népszövetségnek állást kell foglalni azokban a kérdésekben, amelyeket pedig egyes államok kikapcsolni szerettek volna a Népszövetség ülészsakából.

A népszövetségi körök arról beszélnek, hogy az 1932. év februárjában tartandó leszerelési konferencia Biarritzban lesz. Ezt a pozíciót különösképpen Louchet, támogatja.

Ujabb genfi jelentéseink arról számolnak be, hogy ma délelőtt az Európa-vizsgálóbizottság titkos ülést tartott, amelyen a szovjetnek és Törökországnak a Népszövetségbe való bevonásának lehetőségével foglalkoztak. Henderson angol külügyminiszter pártfogója a felvételt, azonban több delegátus, de különösen a Népszövetség főtíkára elleneztek a javaslatot. A döntést elhalasztották. Valószínűleg a napokban megtartandó nyílt ülésen kerül majd döntésre a sor. Schober osztrák kancellár ebben az ügyben is meglátogatta Curtius külügyminisztert és hosszasan elbeszélgetett vele.

Bomba robbant a magyar hadügyminiszter lábai előtt

Könnyen végzetessé váló baleset érte Gömbös Gyulát — Megsebesítette a lábán egy felrobbant kézigránát

Budapestről jelentik: Ma reggel a nagyterényi gyakorlóterén Gömbös Gyula magyar hadügyminiszter jelenlétében kézigránát dobta a katonák. Mivel a hadügyminiszter 30—40 méterre állott a lecsapódástól, az egyik szilánk a lábán megsebesítette, átütötte vadász-

harisnyáját és egy több centiméteres sebet ejtett a lábán.

A hadügyminiszter a szilánkot saját kezével vette ki. A katonai kórházban a sebesült hadügyminisztert megröntgenezték és tetanusz ellen beoltották. Ezután elhagyta a kórházat.

Amerikai izü rablótámadás történt az egyik budapesti postán

Három álarcos suhanc revolverekkel tört rá a posta nőtisztviselőire és közel tízezer pengő zsákmányoltak — A vakmerő rablóknak sikerült elmenekülni

Budapestről jelentik: Vakmerő revolveres rablótámadás történt ma este fél hét órakor a 94-es számú postahivatal ellen. A postahivatal a Hungaria Műtrágyagyár Rt. területén fekszik a Gubacsi-uton. A postahivatal közelében, Németi Lajosné a postahivatal melletti lakásában tartózkodott, a postahivatalban pedig csak két hivatalnoknő — Wagner Julia és Hadzsa Mária — volt. Mindketten a postaszások kezelésével voltak elfoglalva, amikor egyszerre kipattant az ajtó és három álarcos suhanc rontott be, revolverrel a kezébe. A támadók bezárták maguk mögött az ajtót és halállal fenyegették meg a hivatalnoknőket, ha lármát csapnak. Mielőtt még a két tisztviselő nő magához térhetett volna az ijedelemtől, a rablók felkapták a három ott levő postaszákos, amelyekben 9930 pengő volt és a hátsó bejáraton át, egy üres telken keresztül eltűntek.

A hivatalnoknők mindjárt fellármázták a közeli, 33-as számú, rendőri őrszobát, amelynek legénysége azonnal üldözőbe vette a banditákat, de mert azok nem a Gubacsi-uton menekültek el, hanem a gyártelepen keresztül, nem sikerült őket elfogni, mivel bevették magukat a közeli erdőbe. Csakhamar nagyobb csapat rendőr és detektív érkezett a helyszínre, akik megindították a nyomozást. A vakmerő rablótámadás amál is inkább feltűnőbb, mert a postahivatal közvetlen közelében van a rendőrségi őrszoba. A tettesek kézrekerítésére a legszélesebb körű nyomozást vezették be.

A főkapitányság intézkedésére két detektívcsoport riadóautón a tett színhelyére sietett, majd körülfogta a közeli erdőt, ahova a tetesek menekültek. Miután valószínű, hogy a három rabló még nem hagyta el az erdőt, remélik, hogy hamarosan kézrekerülnek.

Ópiummal kábította el és úgy dobta a bűn karjaiba áldozatait a konstanzi kerítőnő

Constantából jelentik: Szenzációs leány-szöktetés történt Constantában. Az itteni rendőrkvészturnán egy Martinescu nevű ismert kereskedő feljelentést tett, hogy Zsófia nevű 13 éves leánya nyomtalanul eltűnt. A rendőrség teljes apparátussal bevezette a nyomozást és Cornac komiszárnak, akit az ügy vezetésével megbíztak, csakhamar sikerült a szökésben levő leány nyomára akadni. A komiszár megállapította, hogy a fiatal leány egy Olteanu Mária nevű asszonnyal tartózkodik és engedélyt kért az ügyészségtől, hogy az asszony lakásán házkutatást tartthasson. Meg is találta ottan a fiatal leányt, aki elmondotta, hogy hat hónappal ezelőtt Nicolopol Alexandrina, ismert kerítőnő és ópiumcsempésző csalta el. A 13 éves leányt Olteanu Mária lakására vitték, ahol ópiummal elkábították és magas összegekért több előkelő embernek eladták.

A leány vallomásának helyessége a vizsgálat során bebizonyítást nyert és megejtett házkutatás alkalmával Nicolopol Alexandrina lakásán is jelentékeny mennyiségű ópiumot találtak. Megállapítást nyert, hogy mind a két asszony kiskoruk eladásával foglalkozott, akiket ópium segítségével kábítottak el. Mária Olteanu lakása titkos találkahely volt és az ott tartott orgiákon Constanta előkelő társadalmi életének több ismert uriaszonya is résztvett. A két kerítőnő egyelőre, a vizsgálat befejeztéig a rendőrkvészturnán marad, majd pedig átadják őket az ügyészségnek.

A borzalom száma: Európában évenként 50.000 ember követ el öngyilkosságot

Legnagyobb az öngyilkosok aránya Csehszlovákiában és Magyarországon — Románia a negyedik helyen áll — Az öngyilkosok legnagyobb része férfi

Az egész világra ránehezedik a gazdasági válság, amely immár krónikussá vált és amelyből nem is látszik kivezető út. A gazdasági krízis növekedésének fontos számbeli fokmérője van, a munkanélküliek számának gyarapodása. A reményteleneknek, elesetteknek ez a kétségbeesítően nagy tábora már márholnapra sem tudja tengetni életét és amikor csüggetően felebred zavaros éjjeli álmából, vizlőiban Dante poklának feliratát látja: *Lasciate ogni speranza! Egyetlen ország sincs Európában, amely ne érezné a munkanélküliség súlyos hátrányait.* A mai gazdasági gépezet nem tudja beállítani munkára a tömegeket. Milliók és milliók maradnak ellátás, napi kenyér nélkül. Mi lesz ezek a szerencsétlenekkel. Történik-e gondoskodás róluk? Törődik-e valaki jövőjükkel? Konferenciákat tartanak a gazdasági válság és a munkanélküliség problémájáról, határozati javaslatokat dolgoznak ki, de mindez mit sem használ, a gazdasági válság feltartóztatlanul halad tovább a maga útján és mind szélesebb és szélesebb tömegeket pauperizál.

A reményteleneknek ebben a táborában pedig kétségbeesítő a helyzet. Nem csoda, ha a hivatalos megállapítások szerint ebből a táborból kerül ki az öngyilkosok legnagyobb száma. A mindemapi kenyér gondja vezeti végső lépésre a teljesen elcsüggedt és minden reményt vesztett lelkeket. Érthető tehát, hogy a gazdasági válság növekedésével kapcsolatban, annak kísérő jelenségeként, az öngyilkosságok száma is fokozatosan növekedett és tetőfokát az elmúlt három esztendőben érte el. Már nem elsősorú jelenséggel állanak szemben a társadalmi élet vizsgálói és boncolói, hanem

az öngyilkosság valóságos tömegjelenséggé, epidémiává változott.

A népszövetség kereteiben statisztikát vezetnek az öngyilkosságokról is, pontosan számon tartva a hivatalosan megállapított öngyilkosok

Megható gyászpompával ment végbe Böhm Gézáné temetése

Nagy részvét mellett, impozáns külsőségek közepette kísérték ma délután utolsó útjára Böhm Gézáné, a tekintélyes, ismert aradi kereskedő, az Aradi Általános Takarékpénztár igazgatósági tagjának elhunyt feleségét. Arad kereskedőtársadalmának vezető egyéniségei, az Aradi Általános Takarékpénztár igazgatósági tagjai és tisztviselői, valamint a város előkelő polgárságának számos más tagja jelent meg a temetésen, hogy lerójják kegyeletét a köztiszteletben állott uriaszony emléke iránt. Délután fél három órakor kezdődött meg a Deák Ferenc-ucca 9. számú házában udvarán a gyászszertartás. Az udvart a zsúfolásig töltötte meg a gyászoló közönség, amely a koszorúk virágrengetegével adott látható kifejezést együttérző gyászának. A szertartás során az aradi izraelita templomi énekkar gyászdalokat énekelt Weisz főkéntor vezetésével, majd Vág-völgyi Lajos dr. főrabbi mondott magasan szárnyaló, megható bucsubeszédet, amelyben az elhunyt uriaszony erényeit vázolta. Ezután megindult a temetési menet az izraelita temető felé, ahol rövid ima után elföldelték a koporsót.

A gyászszertartásra küldött koszorúk és virágcsokrok feliratai közül a következőket jegyeztük fel:

Drága jó anyánknak — Olga, Rezső. Szeretett édesanyánknak — Márta. Costi. Felejtethetlen Hannának — Géza. Imádott nagyanyánknak — Klári, Anti, Boris. Szeretettel Hannának — Pepi és Terka. Őszinte részvéttel — Földes Gyula és neje. Kegyelettel — Domán-család. Kegyelettel — Dr. Löwinger és családja. Isten veled! — Pali, Ibi, Márta. Drága jó tántinknak — Rezső és Miska.

számát és az öngyilkosságok felderített okát. Ez a statisztika az elmúlt három esztendőre vonatkozólag elrémítő adatokat tartalmaz. Így megtudjuk belőle, hogy Európában évenként átlagban ötvétezer ember követ el öngyilkosságot. Az öngyilkosok legnagyobb része a munkanélküliek táborából kerül ki. Ez a szám a legélesebben rávilágít a széles néprétegek körében uralkodó kétségbeesett hangulatra.

Az öngyilkosságok legmagasabb százalékát két közép-európai ország mutatja: Magyarország és Csehszlovákia, ahol minden százezer emberre 26 öngyilkosság jut egy esztendőben.

A harmadik helyen áll Németország 23, Ausztria 22, Románia 20 és Franciaország 17 átlaggal. Németországban egy esztendőben huszezer ember követ el öngyilkosságot. Csehszlovákiában évenként átlag négyezer ember követ el öngyilkosságot, Romániában 3000, míg Magyarországon 2300 körül mozog az öngyilkosok száma.

Ardrágítással vádolja a bankokat a Banca Nationala

Az aradi pénzügyet nem érinti a devizák magasabb áron való eladásának vádja — Ellenkezőleg: itt a Banca Nationalára van panasz

Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala a mai napon feltűnést keltő kommunikációt adott ki, amelyben erősen támadja a pénzügyintézeteket. Az állami bank kommunikációjában kijelenti, hogy az utóbbi napokban megállapította, miszerint egyes bankok magasabb áron adják el a külföldi devizákat, mint ahogyan a Banca Nationala azokat megállapította, amivel egyrészt megkárosítják a devizavásárlókat, másrészt pedig veszélyeztetik a stabilitás eredményét. A Banca Nationala ezért felszólítja mindazokat, akiknek devizára van szükségük, hogy csakis az általa megállapított áron vásároljanak és ha valamelyik pénzügyintézet magasabb árat kérne, úgy forduljanak szükségletükkel egyenesen az állami bankhoz.

A feltűnést keltő közlemény ügyében beszélgetést folytattunk egy ismert aradi bankigazgatóval, aki a következőket jelentette ki:

— Az aradi bankokat a kommunikáció nem érinti, mert mi a Banca Nationala által megállapított kurzusokon adjuk el a devizákat. Meg kell viszont állapítani, hogy jogunk volna magasabb árat számítani, mert az utóbbi időben az állami bank megvonta tőlünk azt a kedvezményt, amelyben eddig részesültünk. Eddig ugyanis minden pénzügyintézet naponta ezer angol font értékű devizát kapott a Banca Nationalától, amely ujabban beszüntette a devizák átadását.

Az ügyben egy másik aradi pénzügyintézet vezetője az alábbiakban nyilatkozott:

— Az aradi pénzügyintézetek már régen a Banca Nationalához alkalmazkodnak és csu-

Erőteljesen demonstrált a délamerikai magyarság a

Mit mond a délamerikai trianoni békeszerződés revíziója mellett Drummond népszövetségi főtitkár előtt

európai béke megmentése érdekében kéri a revíziót — Lelkesen támogatja az akciót az argentiniai sajtó —

Buenos-Ayresből jelentik: Abból az alkalmából, hogy Sir Eric Drummond, a Népszövetség főtitkára Buenos-Ayresbe érkezett, a délamerikai magyarság élénk demonstrációt rendezett a trianoni békeszerződés ellen. A körülbelül százezer főnyi magyarság nevében memorandumot nyújtottak át a főtitkárnak. Ebben kéri a Népszövetséget, hogy az európai béke érdekében tegye meg a szükséges lépése-

Gyilkoltak a szabadságos katonák

Lelőtték a gyanútlanul éneklő falusi legényt

Bucurestiből jelentik: A beszárabiai Floresti községben gyilkosság történt. Fertigan Demeter és Marchis Mihály szabadságos katonák a rossz idő miatt kénytelenek voltak Sahar faluban megpihenni. Egy Istinaaru Butnaru nevű özvegy asszonyhoz szállottak meg. Miután meglehetősen nagymennyiségű bort elfogyasztottak, elindultak az özvegy asszony fiával a faluba, hogy egy fuvarost keressenek, akivel másnap tovább készültek menni. Az uton egy Boghin János nevű fiatalemberrel találkoztak, aki énekelve ment haza felé. A katonák megállították és kérdőre kérdőre vonták, hogy miért énekel. A fiatalember azt felelte nekik, hogy jó kedve van, tehát énekel és különben sem hajlandó senkinek erről számot adni. A részeg katonák erre a feleletre nem sokat gondoltak és inzultáltak a fiatalemberrel. A fiatalember ekkor átugrott házuk kerítésén és mögüle kövekkel kezdte dobálni a katonákat. A katonák utána szaladtak és Boghinék udvarán elkeseredett birkózás keletkezett a katonák és a fiatalember között. A dulakodás hevében Fertigan Demeter, az egyik katona fegyverét használta. A golyó Boghin Demetert érte, aki azonnal meghalt. A két katonát a csendőrség elfogta és a kiszállott bizottság elrendelte egy Fertigan Demeter, mint Marchis Mihály letartóztatását.

pán két ezreléket számítanak fel a maguk költségeinek fedezésére. Ezt a Banca Nationala hivatalosan engedélyezte is. Az említett kommunikáció bizonyára más vidékeken működő bankokra vonatkozik, az aradi piacon semmiféle panasz az itteni pénzügyintézetek ellen nem merült fel.

Színház — Irodalom — Művészet

Az aradi Városi Színház hétfő műsora, Szombaton: Csókoljon meg... Vigjáték, Somlay Arturral C) bérlet, rendes helyárak. Vasárnap délután 4 órakor: Töltőtoll Somlay Arturral, Rendes helyárak. Este fél 9 órakor Mórócz Zsigmond örökéletű vigjátéka: Sári bíró, Somlay Arturral a címszerepben, A) bérlet, rendes helyárak

Csókoljon meg... Ma este, Somlay Artur második aradi vendégszereplésének első estjén a francia világirodalom egyik legmulatságosabb darabja, a Csókoljon meg szerepel a műsoron. A darab hőse Boucaitel ur, a parlagi modoru dús gazdag borkereskedő. A gazdag borkereskedőt Somlay Artur játssza. Az ő kezében van az egész előadás és viszi is expressz-tempóban. Alig ül el az egyik nevetés, kezdődik a másik és így megy szakadatlanul három felvonáson keresztül. A darab többi vezető szerepeit Izsáky Margit, Harmath Jolán, Csengery Ica, Székely Bálint, Jávor Alfréd, Szabados Árpád, Rajnay J, Sándor, Karácsonyi Miklós játsszák.

Vasárnap délután: Töltőtoll Somlay Arturral, este Mórócz Zsigmond ragyogó vigjátéka: Sári bíró Somlay Arturral a címszerepben. Jegyek az elővétel pénztárban.

ket Trianon revíziója ügyében.

— A békeszerződés miatt — mondja többek között a memorandum — százezer magyar volt kénytelen kivándorolni, mert a megcsönkített Magyarország nem nyújthat megélhetési lehetőséget a magyar tömegeknek.

Az argentiniai lapok szó szerint közlik a memorandum fordítását.

Heves vita a mérnöki állás betöltése körül a városi tanács máj ülésén

Hároméves moratórium a Victoria banknak — Aradváros eladja a Jugoszláviában levő WEITZER-féle hagyatékot — Megválasztották a Kulturpalota felügyelő-bizottságának tagjait —

Aradváros tanácsának holnapi ülése izgalmasnak ígérkezik

Ma délután öt órakor ülést tartott Aradváros tanácsa Lutai Cornel dr. elnöke alatt. Az ülés tárgysorozatán rendkívül fontos problémák szerepeltek, ezeknek nagyrészt azonban a mai napon nem került sor és az egyes pontok feletti vita a késő esti órákig elhúzódott. Az ülés elején Marsieu Iustin dr. prefektus képviselőjében Angelina József ujaradi főszolgabíró utólagosan kivette az esküt Pausesti Miklós tanácsostól, majd a múlt ülés jegyzőkönyvét fogadták el.

Váratlanul heves vita fejlődött ki egy mérnöki állás betöltése körül. Muresan János városi főmérnök bereferálta, hogy a város vezetősége szükségesnek tartja egy mérnöki állás betöltését. Több pályázat érkezett, legmegfelelőbbnek azonban Sincai Jenő mérnököt találják, aki szakértő a villamossági kérdésekben. Pausesti Miklós heves hangon előadott felszólalásában kérdést intézett a város vezetőségéhez, miért szükséges az új mérnöki állás. Parecz Béla dr. és Kerpel Izsó hasonló álláspontra helyezkedett. A vita során Parecz dr. kifejtette, hogy a magyar tanácsstagok nem értették meg kellőképpen a kérdést, amelyet nem adtak elő magyar nyelven. Erre Velcsov Géza dr. alpolgármester ismertette magyar nyelven az ügyet és kifejtette, hogy két mérnök, Kaufman Kamil volt gépipuzemigazgató és Filip Agostan mérnök helyébe a város egyet akar alkalmazni, akiknek azonban villamossági ügyekben szakértőnek kell lennie, mert a városi moziknál felügyeletet kell gyakorolnia, egyben pedig elő kell készítenie a villanygyár megváltását. A tanács végül elfogadta a hivatalos javaslatot.

Ezután a Reusz-féle ház ügyére került a sor. Ez a ház — mint ismeretes — utiában áll az újonnan megnyitott sugárutnak és ezért a város megindította a kisajátítási eljárást. A tárgyalások során a háztulajdonos 1 millió 200.000 lejért ajánlotta fel ingatlanát. A tanácsülésen több tanácsstag ellenezte a megvételt, mire elhatározták, hogy nem vásárolják meg a házat, hanem megvárják a folyamatban levő kisajátítási eljárás végét és a bíróság állapítja majd meg az árat. Vita nélkül hagyták jóvá a Victoria banknak adandó újabb három éves moratóriumot, majd különböző uccanyitásokat és uccakiegyenesítéshez szükséges telekvásárlásokat hagyták jóvá. Elhatározta ezután a tanács a város vezetőségének javaslatára, hogy egy Jugoszláviában levő kis legelőjét, amely még a Weitzer-féle hagyatékából maradt, szabadkézből eladja és ugyancsak szabadkézből adja el a kisvasut régi megmaradt anyagát, amelyet a különböző árlejtések alkalmával nem sikerült értékesíteni. Végül a Kulturpalota felügyelő-bi-

zottságának megválasztására került a sor. Itt Parecz Béla dr. titkos szavazást javasolt, amit el is fogadtak. A szavazás során a bizottságba megválasztották: dr. Botis Tivadar, dr. Olariu Terentie, Constantinescu Sándor, dr. Lakatos Ottó, Vlad Sándor, Tatu János, dr. Lőcs Rész, Kerpel Izsó, dr. Vicas Gyula és dr. Müller Vendel tanácsstagokat, valamint Crisan Ascaniu, Albu Livius, báró Andrányi Lajos és Hunyár Algernon kültagokat. Az eredmény kihirdetésénél Pausesti Miklós tiltakozott az ellen, hogy a szavazatokat a polgármester bontotta fel és nem egy delegált szavazatszedő-bizottság. Lutai dr. erre kijelentette:

— Kérem, jogában áll megfellebbezni a határozatot.

Ezután a tanácsülést holnapra halasztották. Mintán a holnapi pontoknál izgalmas viták várhatók, úgy a színházbérlet, mint a nyugdíjasok ügyénél, előrelátható, hogy nem fogják tudni a tárgysorozat pontjait letárgyalni, ami viszont újabb, rendkívüli tanácsülés összehívását teszi szükségessé. Heves vita várható még az ebadóról szóló szabályrendelet megvitatásánál is, miután számos tanácsstag készül felszólalni a szabályrendeletben megállapított magas városi illetékek ellen.

Romániából származott el a sanktmoritz-i tragédia hősnőjének családja

Henry Tedescu, Mrs. Boulter édesapja testvérgyáros Páris közelében és nem érti a történeteket... — Mrs. Boulter imádta férjét — Mit mond a párisi barátó?

Sanct-Moritzból jelentik: Dr. Hofer Kunót, a tragikus körülmények között véget ért professzort tegnap temették el Sanct-Moritzban. A sirnál barátai és az irószövetség nevében Höechn bucsuztatta a halottat. Hofer Kunót röviddel tragikus esete előtt kijelentette barátainak, hogy csak Sanct-Moritzban akar megpihenni, mert ezt a helyet szereti legjobban a világon.

Londonból jelentik: A sanktmoritz-i Carlton-Hotelben lejátszódott magyar vonatkozású tragédia hírére a News Chronicle című londoni lap párisi tudósítója nyomozást indított a titokzatosan hallgató gyilkos angol özvegy családja után, amelynek nemzetiségét az első svájci híradások franciának tüntették fel. A lap tudósítójának magánnyomozása új szezációval szolgált. Megállapította ugyanis, hogy Mrs. Boulternek csupán édesapja él és annak neve nem Villier, hanem Tedescu, Henry Tedescu, akinek luxemburgi illetősége van és Páris közelében textilgyárral rendelkezik.

A váratlan ellentmondás felfedezése után a szemfüles tudósító felkutatta a gyilkos asz-

„Mükedvelő” tolvajokat fogott az aradi rendőrség

Letartóztatott tolvaj pincér. — Betörő kovácsok, Az utóbbi időben elkövetett lopásoknak, betöréseknek egyik jellegzetessége az, hogy azokat nem „hivatásos” betörők követik el, hanem olyan emberek, akiknek rendes foglalkozásuk van, de a körülmények mostohasága folytán nem tudják megkeresni kenyerüket. Három ilyen embert sikerült ma a rendőrségnek elfognia. Ma előállították a rendőrségre Herembasi Simion, 21 éves és Nagy Péter 55 éves kovácsokat és egy fiatalkorut, akik ellen az a vád merült fel, hogy ők voltak azok, akik Forró Ferenc, Strada Episcopului Radu 32. szám alatti üzletébe betörték és onnan kisebb összegű készpénzt és árut loptak.

A vizsgálat folyamán az előállítottaknál a lopott tárgyak egy részét megtalálták. — Ugyancsak rendes mesterséggel bíró embert állítottak elő az aradi rendőrségen Grumel Sándor pincér személyében, aki Deák Julia Beresényi Miklós-ucca 1. szám alatti lakostól különböző tárgyakat loptott. A vizsgálat megindult ellene.

Tengeralatti vulkán tört ki Mexicóban

Negyvennyolc halottja van az oaksakai földrengésnek.

Newyorkból jelentik: Az oaksakai földrengésnek 48 halottja van. Mexikó közelében hatalmas füstoszlop emelkedett föl a tengerből, utána a víz a döglött halak milliárdjait vetette partra. A szakértők szerint egy tengeralattivulkán kitöréséről van szó.

Bitóval helyegezte meg a gyilkos Pintér András százados

— Meghalt az a kutya..? — kérdezte, amikor sikertelen öngyilkossági kísérlete után a mentők elszállították áldozatának holtteste mellől — Az ítélet jogerős

Budapestről jelentik: Ma délelőtt a legfelsőbb honvéd-törvényszék határozott Pintér András százados ügyében, aki Pesterzsébeten elvált feleségének Radulescu Helén román származású hölgynek jegyesét, Kiss Miklós őrnagyot lelőtte. Elsőfokon 10 évi szigorított, hetenként egyszeri kemény fekvéssel, kenyér és víz táplálékkal súlyosított fogságra ítélték a századosot.

A legfelsőbb honvéd-törvényszék zárt ajtó mögött tárgyalta Pintér András ügyét és a büncselekményre a katonai büntető perrendtartás 413-ik paragrafusát alkalmazta. A legfel-

sőbb honvéd-törvényszék gyilkosság büntetésnek minősítette a százados tettét és

a rangvesztésen és a honvédség kütelékéből való kicsapáson kívül, köztelítési halálra ítélte.

Az ítélet jogerőre emelkedett.

A halálos ítélet indokolása, hogy Pintér nagyfokú felindultsága még nem mutatott idegbajra; igaz ugyan, hogy tettének elkövetése után öngyilkos lett, de amikor a mentőkocsiban magához tért, ezt kérdezte orvosától:

— Meghalt az a kutya?!

Ezért ítélték halálra a századosot.

szony édesapját, akit fel is fedezett jólmenő textilüzemében. A minden kétséget kizáró módon román származású Henry Tedescu rendkívül elegáns megjelenésű, finom arcvonású, díztingvált, fehérhajú öreg ur, akit leányának esete rendkívül lesújtott. Lakása a párisi Notre Dame közelében fekszik.

— Fiam a tragédia hírére nyomban Sanct-Moritzba utazott, — mondotta — hogy nővérem mellett legyen. Eddigél azonban semmiféle értesítést nem küldött nekem. Hofer Kunó dr.-t tulságosan közelről nem volt alkalmam megismerni: mindössze csupán annyit tudtam róla, hogy leányom megboldogult férjének igen jó barátja volt. Leányomat mindenki bájos, jószívű teremtesnek ismert és... így... én nem is értem az egész ügyet.

Az angol újságíró érdekes cikkét egy másik beszélgetéssel fejezi be, melyet Mrs. Boulter párisi barátjával folytatott. A barátó elmondotta, hogy az asszony és angol férje valósággal imádták egymást és végtelenül boldog házasságot éltek, amely kizárta Hofer Kunó dr. esetleges házibarátság szerepének kombinációját. Amikor a férfi meghalt, az asszony valósággal belebetegedett a fájdalomba és hosszú hónapokig tartott, míg lelki depressziójából és az ezzel kapcsolatos fizikai zavarából gyógyult.

Az aradi mozik máj műsora

5, 7 és 9 órakor.

CENTRAL: Utolsóelőtti nap. IM WESTEN NICHTS NEUES. A világ legnagyobb filmje, amely a háborúellenes propaganda eddig leghatásosabb eszközének bizonyult. Erich Maria Remarque világraszóló műve Lewis Milestone mesteri rendezésében. Kezdetkor az ajtók bezáratnak.

SELECT: SZERELEM FARSANGJA. Vigjáték. Camen Boni és Haus Junkerman a főszerepekben.

ELITE: ARIADNE GYŐZ. Sportdrama. A főszerepekben: Maria Jacobini és Alfred Abel.

GRADISTE: AZ UTOLSÓ PARANCS. Emil Janings legmonumentálisabb alkotása (Előadások 7 órakor.)

H I R E K

Minden kutya luxus-eb lett Aradon

Panaszuk van az aradi kutyáknak

Emelik az ebadó. Helyesebben, a városi tanács jóváhagy egy olyan szabályrendeletet, amely kimondja, hogy a város bellerületén élő összes kutyák luxusadó alá esnek. Az általános minősítés alól nincs kivétel. Luxuseb a komondor, a rattler, sőt még a pulikutya is. Elvégre közbiztonságunk kielégítő, tehát nem kell komondor és a pocok-világban is olyan szánalmas a létszámszökkenés, hogy egyenesen kidobott pénz akár egy csontot is odavetni a rattlernek.

Tehát luxus az, ha komondort cresztünk szabadon éjjel az udvaron és luxus az is, ha patkányfogó fokszink éjszaka méla lesben áll a pince alján valamely szánandó pocokra. És ha valaki megengedi magának ezt a luxust, az fizessen. Ötszáz lej az ára a luxuskutyának, s mert csak nagyon kevesen voltak azok a jámbor kutyatartók, akik már régebben is belátták, hogy szeretett ebüket nem haszonhajtási cézzal tartották, hanem fényűzőből, természetesen, hogy a luxusegységárból kifolyólag a város lényegesen nagyobb jövedelemhez jut a kutyaadók révén, mint azelőtt.

De ha valaki fizet, akar is kapni valamit és ennél az ebadó emelési ügynél is jogosan vonul elő a kérdés, hogy vajon mit kapnak a kutyatartók ellenértékül az adó emelésénél? Van kövezetadó, a polgárnak joga van koptatni a filasztert. Fizet tüzoltó-adót, nyugodtan aludhat, ha feje felett ég a ház, úgy is kijönnek a tüzoltók és eloltják, fizet adót a rendőrért, aki bekíséri kellő tapintattal a rendőrségre, ha történetesen föl talál önteni a garatra és erős hajlama van arra, hogy az éjszakát valamelyik fa tövében töltsse.

Szóval mindenki kap valamit a nehezen leiszurkolt adóért, csak úgy érezzük, éppen a kutyákkal történik szörnyű nagy igazságtalanság. Ugyanúgy ugyan nem hallatszik a menyországba, még kevésbé a városi tanácshoz, de azért szóvá kell tenni mégis, hogy az ember fizeti a kutyaadót és nem kap érte semmit. Sem ő, sem a kutyája.

Azaz pardon, itt egy kis tévedés van. Kutyáink még sem panaszkodhatnak — ők kapnak valamit a várostól. Megadóztatásukból jól fizetett pecérlegényeket, meg figyelemmel elhintett kolbászarabkákat, amelyekben — sajnos — az éhesgyomru „luxuskutya” nem fedezi fel a sztrichint. Megezi és csendesen kimul. Csodálatos, hogy a város urai nem érzik itt az irreális politikát: pusztítják az adóalanyt, amely után ötszáz lej folyik be a város kasszájába.

A megoldás pedig kézenfekvő. A kutyák a jövőben is szivesebben viselnék mostoha sorsukat, hogy ne kapjanak az adójukért semmit cserébe. De aztán igazán ne vegyék kutyába se őket. Sem a dróthurkos fúrge legények, sem azok, akik megdöbbentő buzgalommal gondoskodnak a sztrichinés falatok elhíntéséről.

Azt a kutyaafját...

— **Aradi meteorológiai jelentés.** Január 16-án: Hőmérséklet: — 5, + 1 C. Légnyomás: 763—760 mm. Nedvesség: 66—81 %. Prognózis: Január 17-re: A hőmérséklet fokozatos emelkedésével igen enyhe idő, esetleg csapadékkal (hó vagy eső).

— **Marsieu Iustin dr. prefektus ma magánügyben Kolozsvárra utazott.** A prefektust távolléte alatt Angelina József ujaradi főszolgabíró helyettesíti.

— **Leánya halála miatt fájdalmában szívszélhűdést kapott.** Budapestről jelentik: Megrendítő családi tragédia játszódott le ma este Budapesten. Kirchner Sándor tábornok Fifi nevű huszéves leánya már régebben betegkedik és ma meghalt. Este közölték a hírt apjával, aki annak hallatára szívéhez kapott és összeesett. Megállapítást nyert, hogy a tábornokot az izgalom következtében szívszélhűdés érte. Az elhunyt tábornok 56 éves volt, végigküzdötte a háborút és legutóbb a hadifoglyakat kicserélő miniszteri hivatal élén állott.

Rejtélyes merénylet az Arad-pécskai vonat ellen

Köveket és vasrudat helyeztek a sinekre, hogy katasztrófát idézzenek elő — A merényletet megismételték — Valószínűleg ki akarták rabolni az utasokat —

Rendkívül érdekes ügyben folytat vizsgálót a hatodik kerületi rendőrség. Január 11-ről 12-re virradó éjjel az Arad-Pécska közötti vasúti sínre ismeretlen tettesek egy hatalmas ködarabot és két kilométerjelző oszlopot helyeztek el, nyilvánvalóan azzal a szándékkal, hogy katasztrófát idézzenek elő és valószínűleg a vonatot utasait akarták kirabolni. A pályaőrök ráakadtak a köre és az oszlopokra és azokat eltakarították a sín párról, ugyanakkor pedig jelentést tettek az esetről a rendőrségnek.

A hatodik kerületi komiszáriátus azonnal

— **Velcsov dr. alpolgármester és Stefanut moziigazgató Budapestre utaznak.** Holnap reggel utazik Budapestre Velcsov Géza dr. alpolgármester és Stefanut Sabiu, a városi mozik igazgatója, akik a Magyar telefontársulat által bemutatandó hangosfilm-készülékét vizsgálják meg. Stefanut igazgatót távolléte alatt dr. Abaffy Gyula helyettes-igazgató helyettesíti.

— **Fegyelmi büntetések Mosorca Bozsidár ellen.** Arad város permanens bizottsága nemrégiben négy ízben sújtotta fegyelmi büntetésekkel különböző szabálytalanságokért Mosorca Bozsidár gépüzemi főkönyvelőt, aki felebezett a büntetések ellen a temesvári revíziós bizottsághoz. — A tárgyalás alkalmával Mosorca nem tudott semmit sem felhozni védelmére és ezért a revíziós bizottság jóváhagyta a permanens bizottság döntését. A felsőbb határozat ma érkezett meg Temesvárról az aradi városházára és így a büntetés jogerős.

A marne-i oroszán

Joffréről, a most elhunyt francia marsallról, a marne-i győzorről elevenítik fel a francia lapok a következő kedves anekdotát:

1920-ban a marsall egy Melune-környéki kastély vendége volt. Ebéd után kiültek a kastély terraszára, hogy ott fogyasszák el a feketekávé.

— Meg kell mutatnom önnek a mi szép környékünket — mondta a háziasszony.

Ebéd után csakugyan sétára indultak. Valóban nagyon szép táj tárult a kirándulók elé. Különösen az egyik részletnél időzött hosszabb ideig a marsall: egy folyó mellett, amelynek vizében gyönyörűen csillogott a szép nyári ég.

— Nagyon szép, valóban nagyon szép, — mondta a marsall, majd pedig ezzel a kérdéssel fordult a háziasszonyhoz:

— Hogy hívják ezt a folyót?

— De hiszen ez a Marne!

Joffre néhány pillanatig csendesen követte a folyó vizet, majd a körülötte állókhoz fordult s csendesen csak ennyit mondott:

— Nagyon szép folyó.

— **Esküvő.** Dr. Schatzmann Irén és Bartos József e hó 18-án délután fél 3 óra körül tartják esküvőjüket Bem-ucca 1. sz. alatt. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Szünetelnek az osztrák-magyar delegációk tárgyalásai.** Bécsből jelentik: Hivatalosan közlik, hogy az osztrák és magyar delegációk között január 13-án megkezdett tárgyalások ideiglenesen megszakadtak. A megbeszélések mindvégig barátságos és szívélyes hangulatban folytatók le és a delegációk megállapodtak abban, hogy a tárgyalásokat a jövő héten Budapesten folytatják.

Tegernseoi színtársulat gyermekelőadása „Hänsel und Gretel” Szombaton 1/4 óra az Iparos Otthonban.

Este 9 órakor bucsuelőadás: közkívánatra „Die Drei Dorfscheinhelligen” Előadás után tánc reggelig.

— **Délamerikába készül a walesi herceg.** Londonból jelentik: A walesi herceg öccsével, György herceggel, repülőgépen Párisba utazott. Innen az előkelőségek Délamerikába mennek. Március 14-én szállnak hajóra Sant Anderben. A walesi herceg részt vesz az amerikai világtárlaton.

Bevezette a nyomozást, azonban minden eredmény nélkül. Már azt hitték, hogy az ügy befejezettnek tekinthető, amikor 14-ről 15-re virradó éjjel ugyancsak ezen a sín páron egy hosszú vasrudat és egy kilométerjelző oszlopot találtak keresztbefektetve. A titokzatos ügyben a rendőrség teljes apparátussal folytatja a nyomozást, azonban eddig még semmi nyomra sem sikerült akadni és teljesen homály fedi azt, hogy a ittokzatos merénylet milyen okokból akarták az arad-pécskai vonatot katasztrófát előidézni.

Megkegyelmez a kormány a kettős illetmény-redukcióra ítélt lelkészeknek

Kétféle redukció helyett csak egyfelében lesz részük

Bucurestiből jelentik: Popovici, Mihalache és Costachescu miniszterek ma megbeszélést folytattak, amelyen elhatározták, hogy a lelkészek illetményeiből csak egyféle levonást eszközölnek, nem pedig kettőt, mint ahogy eredetileg tervezték. Ugyanis a lelkészek illetménye annál fogva is csökkentek, mert az egyházak jóval kisebb állami szubvenciót kapnak, mint eddig. Costachescu megfelelő megoldást talált, amely lehetségessé teszi, hogy a lelkészek illetményei speciális csökkentésben részesüljenek.

— **Óriási méretekben dühöng az influenza Spanyolországban.** Madridból jelentik: A hideg egyre fokozódik országszerte. Salamancában a hőmérő mínusz nyolc fokot mutat. Az országban nagy méretekben pusztít a nátha-járvány, úgy, hogy az orvosok kénytelenek az orvostöredékek segítségét igénybe venni.

— **Nem történt még döntés a zsilvölgyi bányamunkásság sorsáról.** Bucurestiből jelentik: A zsilvölgyi bányavállalatok képviselői ma délelőtt értekezletre ültek össze dr. Hattiegán Emil miniszter elnöke alatt. Az értekezleten a zsilvölgyi szándékolt munkáselbocsátások és a tervezett 15 százalékos fizetés-csökkentésről tárgyaltak. Végleges döntés nem történt.

— **Ellenzékbe vonul a magyar népjóléti miniszter?** Budapestről jelentik: A „Magyarország” arról ír, hogy a Keresztény Párt ülést tartott, melyen Ernst népjóléti miniszter szembefordult azokkal, akik megnehezítik munkáját. Grieger Miklós a népjóléti miniszter lemondását és ellenzékbe való vonulását javasolta.

— **Budapesten meghalt egy erdélyi újságíró.** Budapestről jelentik: Ujvári Péter író és publicista, az „Uj Kelet” kolozsvári lap munkatársa ma este meghalt a zsidó kórházban 62 éves korában. Az elhunyt két év óta élt Budapesten és intenzív irodalmi munkásságot fejtett ki. Regényei közül az „Astarte temploma” és a „Bosszuálló Isten” arattak nagyobb sikert.

— **Lakásosztogatókat fogott Bugariu detektív.** Bugariu detektívnek ma éjszaka két rendkívül gyanús alak keltette fel a figyelmét. A gyanús alakoknak hatalmas batyu volt a vállukon. Bugariu megállásra szólította fel őket, mire azok csomagjaikat eldobták és elmenekültek. A csomagokban rengeteg ruhanemű, fehérnemű, selyemruha, stb. volt. Az a gyanu, hogy az emített holmik lakásosztogatókból származnak. Zsebkendőket is találtak M. L. monogrammal. A rendőrség bevezette a nyomozást.

— **Négy tonna szovjet-arany érkezett Németországba.** Rigából jelentik: Ma 110 láda arany érkezett Oroszországból Rigába. A több, mint négy tonna súlyú aranyat Berlinbe szállítják. Cseka-ügynökök és lett rendőrök felügyelete alatt.

— **Hetenként legalább egyszer tisztítsa ki alaposan felét.** Ha este 2—3 szem Artin dragéet vesz be, reggel, anélkül, hogy gondolna rá, könnyű, kellemes bel-tisztulása lesz.

Véres harc az asszonyért

Sulyosan megsebesítették a feleségét követelő férjét

Ij. Stefanescu György január 15-én este vadászfegyverrel behatolt Versigian Péter zarandi lakos lakására és követelte, hogy feleségét, akitől különváltan élt, az após kényszerítse visszatérésre. Ebből hangos szóváltás keletkezett, amelynek során Versigian Péter áthívta szomszédját Tigan Pétert és miután Stefanescuék nem akartak engedni követelésükből, a házigazda Tiganal egyetemben rávetette magát a vendégekre, hogy kiűljön őket.

Tigan Péter zsebében revolver volt, amely a dulakodás során elsült és sulyosan megsebesítette ifjabb Stefanescut. A verekedésnek a csendőrség vetett véget, amely Tigan őrizetbe vette annak megállapítására, hogy a szerencsétlenséget csakugyan véletlenség okozta-e, vagy sem.

— **Helyszíni közvetítést ad a budapesti Stúdió.** Budapestről jelentik: A budapesti Stúdió holnap, szombaton este, a román időszámítás szerint fél tíz órai kezdettel, a helyszínről közvetíti azt a nagyszabású jótékony célú hangversenyt, amely a budai királyi palota márványtermében fog lefolyni. A nagyszabásúnak ígérkező előkelő társadalmi ünnepség Horthy Miklósné védnöksége alatt álló nyomorényhiű akció nemes céljait szolgálja.

— **Halálozás.** Höhn Jenőné, született Seckel Anna, az Erdőhegy-kisjenői fogysztási és értékesítő szövetkezet üzletvezetőjének fiatal felesége, tegnap délután elhunyt. Halálát férjén és két apró gyermekén kívül, kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése ma délután volt Erdőhegyen, az egész lakosság osztatlan részvétele mellett.

— **Letartóztatott határátlépők.** A curici határrendőrség ma az aradi rendőrkveszturán előállította Battyányi Ferenc 39 éves budapesti magánhivatalnokot, aki utlevél nélkül átlépte a határt.

— **Három hónapra ítélték Aradon egy tolvaj cigányasszonyt.** Sztojkovics Erzsébet nagylaki cigányasszony Precupas Antalnétól ágyneműeket lopott. A cigányasszony ellen bünvádi eljárás indult meg. Az aradi törvényszék ma délelőtt tartott az ügyben főtárgyalást, amelynek során Sztojkovics Erzsébet azzal védekezett, hogy Precupasnénak kártyát vetett és ennek ellenérekül maga a háziasszony adta ki az ágyneműeket. A fanúkhallgatások során beigazolódt, hogy lopás büntetéről van szó, ezért a törvényszék a kártyavető cigányasszonyt háromhavi fogházbüntetéssel sújtotta.

— **Titokzatos gyermekbetegség pusztul Koblenz környékén.** Koblenzből jelentik: A koblenz-környéki falvakban tömeges és rejtélyes gyermekbetegség lépett fel a legutóbbi napokban. Az egyik falusi népiskolában óra közben rosszul lett néhány gyermek és ez a rosszullet olyan gyorsan terjedt el, hogy mielőtt az órának vége lett volna, már 31 gyermeket kellett hazaszállítani és ágyba fektetni. A betegség tünetei erős főfájás, émelygés, lányinger. A kór okozóját mindeddig nem tudták megtalálni az orvosok. A lakosság körében a rejtélyes gyermekjárvány miatt igen nagy az aggodalom.

— **Meghalt a magyar Operaház nagymultu díszletmunkása.** Budapestről jelentik: Kornai Richard Mária, a magyar királyi Operaház díszletmunkása ma délelőtt 66 éves korában meghalt. Az Operaházra fölvták a fekete gyászlobogót. Kornai Richard az 1900-as évek legtehetségesebb operatőre volt, aki sorra járta a külföldi metropolitásokat és mindenütt nagyszerű sikerrel hangversenyzett. 1912 táján fülbaja kiújult, aminek következtében hangját elvesztette. Egy alkalommal Puccini egyik operájában egy hangot eltévesztett, azért nyugdíjazni kellett. A nyugdíj kevés volt, ezért az erőfizikumu ember beállott díszletmunkásnak az Operához, ahol volt kartársai mindvégig a legnagyobb tiszteltetben tartották.

— **Dr. Lakatos badeni szanatóriuma Wien mellett egész télen teljesen üzemben.** Összes diéták, külön szivostfály. A legnagyobb komfort, klinikai kezelés mellett a megfelelő szórakozások. Mérsékelt egységárak úgy a pensio, mint a kezelésekre vonatkozólag.

Befejezés előtt áll a délwalessi bányászsztrájk

Örömben táncra perdültek és énekelni kezdtek a bányászok — Akinek az egyezség reménye lelkierőt ad ahhoz, hogy jobblábát levágassa . . .

Londonból jelentik: A délwalessi bányakörletheben nagy örömet keltett az a hír, hogy a bányász-sztrájk befejezésére van kilátás. A bányászok az uccán táncra perdültek és énekelni kezdtek. Valószínű, hogy a bérmozgalm ügyében a holnap Cardiffban lezajló tárgyalások végleges megállapodást hoznak.

Cook, a bányászok szövetségének főtitkára, akinek jobb lábát a napokban fogják amputálni, üzenetet küldött a bányászoknak és közölte, hogy az egyezség reménye adja meg neki a lelkierőt, hogy a nagy szenvedésekkel járó műtétnek alávesse magát.

A féltékenységnél semmi köze a szerelemhez

Alice Kühle dr. bécsi orvosnő feltűnéskeltő előadása — A féltékeny embernek kényszerlátomásai vannak — Elfecsérelt energia, amellyel általános hasznosságú művet lehetne megalkotni

Dr. Alice Kühle bécsi orvosnő feltűnéskeltő előadást tartott a féltékenységről az osztrák fővárosban működő Nemzetközi Individual Pszichológiai Egyesületben. Az orvosnő a féltékenységről többek között ezeket mondja:

— Ha megkérdezzük egy féltékeny embert, hogy miért féltékeny, ezt a paradoxként hangzó feleletet kapjuk: „Hűségnek kell lenni és a hűség nem létezik.”

Vagyis másképp kifejezve: minden az enyém kell, hogy legyen és semmi sem az enyém. Általánosságban azt hiszik, hogy a féltékenység a nemek egymás iránti bizalmatlanságból ered. A féltékeny ember állandóan elképzeléseit akarja hallani és elveszítette minden kontaktusát a realitással. Kényszerlátomásai vannak, amelyeket nem tud sem beigazolni, sem megcáfolni. Filozófiai értelemben a féltékenység mindig megindokolatlan marad, mert egyetlen embernek sincs joga embertársát tulajdonként kezelni.

— A második paradoxon a féltékenység és a szerelem egymáshoz való kapcsolatának beállítása. A féltékenység és a szerelem egyrészt elválaszthatatlanul identifikálódott fogalmak, de másrészt a féltékenységnél semmi köze sincsen a szerelemhez. A szerelmet és a féltékenységet nem lehet értékelni. A féltékenység nem tárgyilagos, hanem tárgyilagosságot keres. A féltékenység pregnáns formájában inkább a nőknél mutatkozik, mint a férfiaknál. Ennek oka a női nem gyangébbségében keresendő és ezért a nők lelki pártnerük elvesztésénél többet szenvednek, mint a férfiak. Egy asszony mindig féltékeny férjére, ha azt máshoz fűzi lelki kapocs. Ilyenkor rendszeren így gondolkozik:

— **Guruló szovjetjezűst.** A prágai Rude Pravo írja, hogy a prágai vámvivatal lefoglalta a moszkvai cseh követségről érkező diplomáciai csomagokat, mert megállapították, hogy több ládában Oroszországból származó ezüst van. A lefoglalt csomagokat csak a külügyminisztérium intervenciójára adták ki. Ez annyit jelent, hogy a csehszlovák külképviseletek a diplomáciai postát meg nem engedett és igen gyanús üzletekre használják fel.

— **Katonai okmányok felülvizsgálása.** A hadklegészítő parancsnokság közli, hogy mindazok, akik december 18-ig nem jelentek meg a katonai okmányokat felülvizsgáló bizottság előtt, azok 1931 január 31-ig a várban mutathatják fel utólag igazolványaikat.

— **Sztrájkba léptek a „Rote Fahne” szedői.** Berlinből jelentik: A kommunista Rote Fahne nyomdájában 29 gépszedő sztrájkba lépett. A lap a sztrájkoló nyomdász munkások szemére veti, hogy éppen Luxembourg Róza és Liebknecht Károly halálának napján hagyták abba a munkát. A sztrájkot a nemzeti fascisták uszításának minősítik.

— **ATE-evezősök.** Arad nagymultu és legégyéb sportegyesülete, az ATE-nak evezős szakosztálya szombaton este 9 órai kezdettel nagyszabású táncos teaestélyt rendez a Városi Kávéház ujonnan renovált emeleti termében. A rendezőség öletes módon gondoskodott a kellemes szórakozások egész soráról.

— Ha legalább a lelkét meg tudnám tartani magamnak.

— Más a nő megnyilatkozása akkor, ha férje más nővel szimpatizál és megsérti feleségének érzelmi életét. Az asszony csak akkor ismeri fel veszteségét és úgy érzi, hogy szereleme megsemmisült. Ebben az esetben azonban csak önmagáról van szó, mert a féltékenység alapja a birhatlanság.

A féltékenység azért káros, mert felelősség nélkül való érzés. Marcell Proust „Hattyú” című regényében egy féltékeny embert állít be, aki ezt a lelki kényszert analizálja. A regényben ezt mondja: a féltékenység energiájával hatalmas, általános hasznosságú művet lehetne megalkotni. A féltékenységet nem lehet gyógyítani, az individual pszichológia azonban igyekszik ennek a lelki defektusnak is megtalálni orvosságát. A féltékenység igen gyakran téves megállapításokkal találkozok, mert az dialektikai probléma, amely ellentétek összehatásából adódik. A féltékenység nem erkölcstelen, de nélkülözi a praktikumot. A hűség erkölcstelennek, de egyben erkölcstelennek is mondható és csak a mi életünkben nevezhető praktikusnak. Mindezeknek azonban a szerelemhez nincs közük. A szerelem ajándék, amit követelni nem lehet.

A későbbi generációk számára a féltékenység teljesen ismeretlen fogalom lesz. A szerelem és a nemiség fogalma nagyon meg fog változni és ezzel meg fog változni az együttélés pszichológiai atmoszférája is. A féltékenység szenvedélye ebben az időben már nem lesz azonos a fogalom mai értékével. Remélik, hogy az emberiség önbizalmának növekedésével lecsenek róla azok a csökevények, amelyek kényvelmetlenné teszik életét.

— **Betörők jártak a gödöllői kastély kápolnájában.** Budapestről jelentik: A gödöllői királyi kastély kápolnájában ma éjjel betörők jártak. Több kelyhet és imaruhát vittek magukkal. A kár több mint ezer pengő.

— **Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleménye.** Értesítjük az összes érdekelt állami, CFR, valamint a volt Acsev. és MÁV nyugdíjasokat, hogy arcképes igazolványaikat az 1931. évre érvényesítve, átvehetik. Egyben közöljük, hogy az új arcképes vasuti igazolványok összeírását megkezdjük. Akik tehát ily arcképes igazolványokkal nem rendelkeznek és azokat beszerezni óhajtnak, sürgősen jelenjenek meg egyesületünk irodájában és a régi igazolványaikat hozzák be magukkal. Végül értesítjük a CFR központi pénztáránál fizetett mindazon nyugdíjasokat, akik látás-csökkenés, vagy más okokból irni nem tudnak, hivatalos helyről nyert rendelkezés értelmében ruggyantából készült névbélyegzőt tartoznak beszerezni, hogy ennek segítségével nyugdíjuk felvételét elismerhessék. Erre vonatkozó felvilágosítást irodánkban kaphatnak. Az elnökség.

— **Áramszünetelés.** A villanytelep igazgatósága értesíti a nagybecsű fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt, folyó évi január 18-án, vasárnap, az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 8 órától délelőtt fél 12 óráig a Pernyáuban, Gáj, Sága, Gradiste, Strada Mocioni, Ghiba Birta, Mararesti, Calea Aurel Vlaicu és az ezen uccák által határolt részeken.

VÖLEGÉNY RÉSZLETFIZETÉSRE

vagy miért kapott Urban Anna hat hónapi börtönbüntetést? Petrovsky Iván törzskapitány furcsa szerepe, aki nem azonos Petrovich filmszínésszel — Szomorú kiábrándulás a bíróság előtt

Pozsonyból jelentik: Pikáns históriát tárgyalta ma a pozsonyi kerületi bíróság. A vádlottak padján a 37 éves Urban Anna ült, akinek ötletes csalásán annak idején már sokat mulatott a nagyközönség. Urban Anna 37 éves pozsonyi uriaszony azonos azzal a bűnügyi nyilvántartóban soron tartott szélliamosnővel, aki a 19 éves, hiszékeny és álmodozó Hrivovská Paulának „részletfizetésre” akart völegényt szerezni.

A história, amely színes jelenetekben pergett le a bírósági emelvény előtt, a következő: Hrivovská Paula 19 éves hivatalnoknő albertletben lakott a vádlottak padján ülő Urban Annánál. A kis, otthontalan leány gyermekes őszinteséggel közölt minden titkot szállásadónőjével, elmondotta, hogy a nagyváros zugó forgatagában egyedül áll, kizárólag hivatalának él s a kis fizetéséből már most félrerak, hogy a rosszabb idők beköszöntésével legyen milieznynulnia.

Urban Anna gonosz féltékenységgel hallgatta végig, hogy a 19 éves Paulának már közel ötezer koronát kitevő megtakarított pénze van s ezért elhatározta, hogy a pénzt, ha börtön árán is, de megkaparintja.

„ Jó trükkért

Urban Anna nem ment szomszédba. Ismerő (ő) az ábrándozó Paula természetét és vágyait s ép azért egy szép napon váratlan, de kellemesen meglepő hírrel állott elő:

— Paulikám-szentem, te leszel a világ legboldogabb teremtése. Figyeld csak ide, kis galambom.

Paula az édes szavak özönére mindkét fülvél figyelt:

— Völegényem van részedre, kis galambom, snájdig völegény.

— Lehetetlen, tört ki Paulából a spontán válasz.

— Micsoda? Lehetetlen? Hát csak idő figyelj, kis gyerek. A minapokban megismerkedtem egy csinos törzskapitánnyal, aki nagyon érdeklődött utánad. Folyton csak arról beszélt, hogy szeretne feleségül venni, mert te vagy a zsánere...

Paula kimeresztette két nagy fekete szemét.

— Törzskapitány? Érdeklődik? És még hozzát „zsáner”? No, annyi szerencse nem kis dolog.

— Nem bizony. — duplikázott rá Urbánné — nagy dolog az, ha valaki „zsáner”. Én is az voltam galambom valamikor.

Teltek-multak a napok. Paula megtudta, hogy álmainak lovagját Petrovsky Ivánnak hívják, de Urbánnétól megtudta azt is, hogy az isteni törzskapitány pénzügyi zavarokkal küzd s ez a körülmény nagyon jó alkalmat nyújtana arra, hogy bizonyos mértékig lekossék a kapitányt saját céljai részére.

— Hogyan? — kérdezte Paula.

— Kicsi naív gyerek vagy Paula. Látni. — mondotta Urbánné. — A mód egyszerű. Én majd szerét teszem annak, hogy megfelelő formában eljuttassam hozzá azt a pénzt, amit te küldnél neki.

— Én?

— Igen, te. Bemegy a takarékbba, kivesszel egy darab ezrest és elküldjük neki. Ő elfogadja, mert szüksége van rá és megvan az első lépés: törzskapitány ur befut a hátlónkba...

Megindul a rossz tréfa.

Paulácska mindenre rábólogatott. Tetszett neki a terv. Petrovsky Iván törzskapitány. Remek név. Remek pozíció. A név majdnem egye-

zik Petrovich filmszínészével. Kell ennél több?

Bement a bankba és kivette az első ezrest. — Itt van, oda kell vinni a szegénynek, ne legyenek gondjai.

Urbánné gondjaiba vette a pénzt s hogy a csalás ki ne derüljön, másnap rózsaszín borítékot hozott a posta.

Rózsaszín borítékot csak? Dehogv. Rózsaszínü borítékban rózsaszínü levelet, rózsaszínü levélpapíron rózsaszínü szavakat. Volt ott minden a levélben, hála, köszönet, szerelem és házasság, minden, ami a legnyugodtabb leány szívét is felzaklatja.

Paula örült a levélnek. Drága, kedves, szerelmes levél. Milyen öröm is az, ha van az embernek valakije, aki föléje hajol egy rózsaszínü papíroslapnak s rálehel minden álmát...

Urbánné közben tovább dolgozott agyafurt tervén.

Paula gyors egymásutánban szedegette ki nehézen megtakarított 4200 koronáját, szép előleget is vett fel hivatalában, eladogatta végül felesleges ruhadarabjait is, csak hogy további pénzeket tudjon küldeni annak a férfinak, aki egy májusi délelőttön majd oltár elé vezet.

A küldött pénzek nyomában minden esetben szabályszerűen megjelent a szerelmes levél. Tizenöt éves szerelmes diák nem tudott

Kilenc millió lejjel csökkentették Arad város költségvetését

A rendőrség és a kórház kiadásait is a várossal akarják megfizetni — A revíziós bizottság ma reggel befejezte működését

Ma reggel befejezte munkáját a revíziós bizottság az aradi városházán. Összesen három és fél millió lejjel csökkentette a költségvetési kiadásokat, azon az 5 és fél millió lejen kívül, amellyel dr. Lutai Cornel a személyzeti kiadásokat csökkentette. Így összesen kilenc millió lejjel kisebb Arad város költségvetésének végösszege. Ezzel szemben a revíziós bizottság azt ajánlja a városnak, hogy vegye be kiadásai közé a rendőrség és a kórházak kiadásait, ami eddig az államot terhelte. A revíziós bizottság munkájáról dr. Lutai Cornel polgármester a következőket jelentette ki az Aradi Közlöny munkatársának:

— A revíziós bizottság jóindulatú volt, azonban munkájában a belügyminisztérium rendelete irányította. Szigorú utasításokat kapott a bizottság a kiadások csökkentésére és munkája végeztével az elnök maga is sajnálattal fejezte ki, hogy meg kellett nyíraltatnia a város költségvetését. Magam is sok redakciót eszközöltem, erre szintén szükség volt. Mindezek csak átmeneti intézkedéseknek tekinthetők, amíg tul leszünk a súlyos gazdasági helyzeten és a mostani munka gyümölcsét később a város javára lehet majd kamatoztatni. A bizottság ajánlásait írásbelileg fogja közölni a várossal.

Egy rakétával kísérletező diák

Szétroncsolta testét a felrobbant anyag — Két gyermek is megsebesült — A vizsgálat szerint a diák vegyszerrel dolgozott

Selmechányáról jelentik: A selmechányai gimnázium hetedik osztályának növendéke, a 17 éves teszéri illetőségű Mlinarik Pál, megrázóan tragikus körülmények között vesztette életét. A diák eminens növendéke volt a selmechányai gimnáziumnak, szorgalmas, ambiciózus fiatalember, akit tanárai és osztálytársai egyaránt szerettek. Szenvedélyes érdeklődéssel fordult a kémiai kísérletezések felé s az utóbbi időben

állandóan azon törte a fejét, hogyan tudna rakétát előállítani.

Jezsek János selmechányai lakosnál lakott albertletben, ott folytatta kísérletezését, amely-nél gyakran jelen volt a lakástulajdonos 9 éves és 5 éves fia. A szerencsétlenség napján délután, a diák lakásadója két gyermekével együtt ismét a szobába vonult és folytatta kémiai kísérletezését. A szobából egyszerre hatalmas dörrenés hangzott. Jezsek berohant a szobába,

volna szerelmesebb, vadabb és füzesebb levelet írni.

Egy azonban Paulának is feltűnt. A pénzösszegek egymásután vándoroltak ki a bankból, multak a hetek meg a hónapok is, de Petrovsky kapitány még egyszer sem mutatkozott.

— Mi az? Nem is kíváncsi reám? — méltatlankodott Paula. Február óta levelezünk, most július van és még nem is láttuk egymást.

Urbánné, akitnek talpa alatt mindig jobban és jobban égett a talaj, még akkor is kész volt a válasszal:

— Paulinkám, te tapintatlan vagy Ivánunkkal szemben. Ő a te jövődért dolgozik, állandóan uton van s te még elégedetlen vagy?

Az események gyors tempóban pergették tovább. Paula egyre több gyanút fogott Urbánné ellen s amikor egyszer eltűntek váratlanul Petrovsky Iván levelei, Paula nem is kérdezősködött, elment a rendőrségre s megtette a feljelentést Urbánné ellen.

A bírósági epilógus.

A rendőrség csakhamar lerántotta a leplet Urbánné üzelméről, letartóztatta őt s a felgyülemlett anyag alapján ma került a pozsonyi kerületi bíróság Terebessy-tanácsa elé.

A bírósági tárgyaláson ma megjelent Hrivovská Paula is s miután súlyosan terhelő vallomást tett Urbánné ellen, a bíróság hat hónapos börtönbüntetést mért ki Urbánnéra, ami ellen az ügyész felebbezett.

Urbánné köteles Hrivovská Paula kárát felhíségéhez képest megtéríteni, de ki fogja pótolni azt a férjet Paula hivatalnok kisasszonynak, akit álmaiban élete párjául képzelte már?

TARKA ESEMÉNYEK

Közel háromezren válnak — az államszolgálat miatt

A kormány takarékosági elvének igen különös következményei vannak: arról van szó, hogy a küszöbön álló leépítések során ha férj és feleség az állam szolgálatában állnak, az kerül leépítésre, akinek magasabb a fizetése. Ez a lehetőség különösképpen nagyon folszaporította a benyújtott válókeresetek számát. Egyedül a bucuresti-i törvényszéken a terv nyilvánosságra kerülése óta 2731 olyan válókereset van folyamatban, ahol a férj és feleség az állam szolgálatában állnak.

UTJÁRA INDUL A CSODAEXPRESS. Ma indult az első útjára Berlinből a „Csodaexpress”. A német államvasut külön kocsikat építtetett erre a célra. A „Csodaexpress” pazar eleganciával van berendezve, a Berlin-római utat 28 óra alatt, a Berlin-nápolyi utat 31 óra alatt teszi meg. A „Csodaexpress” forgalmában nyolc állam vesz részt, az utlevél- és vámvizsgálattal nem molesztálják az utasokat, hanem azt a nemzetközi hálókocsitársaság megfelelő tisztviselői végzik el.

Lehengerelte az influenza a new-yorki Metropolitan-operaház személyzetét. New-Yorkban influenza-járvány dühög. A lapok arról számolnak be, hogy New-York minden házában van influenzás beteg. A Metropolitan-opera tagjai kivétel nélkül influenzásak. Az előadásokat természetesen nem lehet megtartani és ez nagy veszteséget jelent a direktciónak. Ezzel szemben az orvosoknak elképzelhetően jól megy dolguk.

Az elszabadult léggömb titka. A németországi Cassel mellett történt, hogy éjszaka idején egy hatalmas fához erősített léggömb kötéleke megoldódott és a kosár a magasba emelkedve, egy hatalmas fa sudarában megakadt. A léggömb különös helyzetét egyik erdőkerülő vette észre, aki hősiességgel felmászott a fára és amikor bevezette a léggömb kosarába, megiepedve konstataulta, hogy annak sarkában egy szerelmes pár szorong. Valószínűleg a magasba röpülő lelkek szuggesztíója oldotta meg a léggömb kötelét. A helyi lapok nagy gaudiummal írták meg az esetet.

Házasság — mint életfogytigian biztosított alkalmazás. Párisból jelentik: Érdekes ítéletet hozott a párisi polgári bíróság egy válóperben. Egy gazdag párisi gyáros megismerkedett Yvonne D. nevű férjes asszonnal, főrt kezdődött közöttük és a gyáros beleszeretett a feltűnően szép és szellemes fiatalasszonyba. Rávette imádatját, hogy váljon el férjétől és azután menjen hozzá feleségül. A fiatalasszony bele is ment a dologba és megindította a válóperet. A gyáros közben üzleti ügyei intézésére Délamerikába utazott el. Úgy látszik, hogy ebben a nagy messzeségben lehültek forró érzései, mert amikor visszatért Párisba, hallani sem akart arról, hogy feleségül vegye Yvonne asszonyt, aki pedig akkorra már szabad lett. A fiatalasszony erre ekeseredésében kártérítési pert indított csábítója ellen. A kártérítést azon az alapon kívánta, hogy amikor ő a gyáros uncsolására elvált az urától, tulajdonképpen „életfogytig biztosította alkalmazását”. A bíróság minden hosszabb tárgyalás nélkül helytadott a panasznak. Magáévá tette az asszony érvelését és ezenfelül még kimondta, hogy a legnagyobb erkölcselenség, ha egy vagyonos férfi szétrombol egy békés házasságot, utána pedig cserben hagyja a támasz nélkül maradt asszonyt. Yvonne az ítélet jogerőre emelkedése után háromszor frank havi já adékot fog kapni a gyárostól élete fogytáig, vagy, legalább is addig, míg férjhez nem megy.

A szovjet el akarja törölni az iskolai szünetet Moszkvából jelentik: A szovjetkormány — híre szerint — meg akarja szüntetni az iskolákban a nyári szünetet. A tanítás a közoktatásügyi népbizottság tervezete szerint megszakítás nélkül folya egész éven át. — A Krasznaja Gazeta azzal indokolja ezt a tervet, hogy a nyári szünetnek csak a háború előtt volt jogosultsága, amikor a burzsza-osztály nyáron vidékre vagy fürdőhelyre küldhette gyermekeit. A mai viszonyok egészen mások. Az iskola ma csak a munkásosztály gyermekeinek tulajdona, ezeket pedig nem szabad hosszabb időre vidékre küldeni tamitói felügyelet nélkül, mert az ellenkezne a kommunista pedagógia alapelveivel.

HALLO Radióamatőrök!

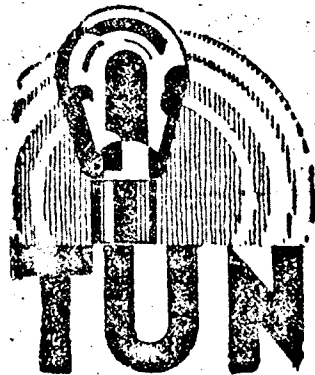

**Radió előfizetése 1931-re
nem kerül pénzébe!**

Mi az eljárás?

Ha 1931 Január 31-ig egy sorozat TUNGSRAM-BARIUM-lámpát, vásárol legalább 850 Lei értékben, úgy a Tungoram S. A. megtéríti önnek egy fél évi költségét, ha azonban ezen idő alatt 1700 Lei értékben vásárol egy sorozat, TUNGSRAM-BARIUM-lámpát, úgy megtéríti egy egész évi előfizetés költségét.

Forduljon bármely Tungoram elárasítóhoz, mindannyian megvannak bízva ezen kedvezmény megadásával.

TUNGSRAM BARIUM

Biró Károly élesdi építészt gyanusítják a Hercz-házaspár meggyilkolásával

Házkutatásakor egy véres sapkát és egy véres harisnyát találtak a lakásban — Seciuranu nagyváradi ügyész tegnap kiszállt a helyszínre

Az élesdi Hercz házaspár meggyilkolását fedő titokzatosság fátyola kezd fellebbenni és tegnap olyan szenzációs fordulat következett be, amely valószínűvé teszi, hogy a gyilkosság tettesét sikerült kézrekeríteni. Megemlékeztünk arról, hogy a nagyváradi rendőrség nyomozói kutattak Élesden a gyilkos után. Viliga rendőrségi nyomozó szerdán kint volt a községben és felkeltette gyanúját Biró Károly építész viselkedése. Érdeklődni kezdett a gyanuba vett ember ügyei iránt és tudomására jutott az élesdiek előadásából az a tény, hogy Biró Károlynak egy 130 ezer lejes váltótartozásából kifolyólag kellemetlensége támadt, bűnvádi eljárást is indítottak ellene és ebben az ügyben tanúként nevezték meg Hercz Sámuel.

Véres sapka és véres harisnya

A nyert felvilágosítások után Viliga figyelemmel kísérte Biró Károlyt, akinek a lakásán szerdán délután váratlanul megjelent és házkutatást tartott. A vizsgálódása során a lakásban olyan bűnjelekre akadt, amelyek a Biró Károly ellen irányult gyanúját megerősítették.

Ugyanis egy véres sapkát és egy véres harisnyát talált meg Viliga nyomozó a házkutatás alkalmával.

Ezeknek a felfedezése után vallatóra fogta Biró Károlyt, akit láthatólag nagyon megzavart a véres bűnjelekre a feltalálása. Viliga detektív kérdésére, hogy honnan származnak a ru-

hanemüeken látható vérnyomok, Biró azt a kijelentést tette, hogy azok állati vértől származnak. A felesége rucát ölt és így lett véres a sapka, meg a harisnya. Majd később hozzá tette, hogy amennyiben nem állati vér nyomai azok, úgy akkor feleségétől erednek.

Seciuranu ügyész Élesden

A váratlan és szenzációs felfedezésről Viliga detektív tegnap délelőtt személyesen tett jelentést Seciuranu vezetőügyésznek, aki kora délután auton utazott ki Élesdre a nyomozás megajtására. Az ügyészszel együtt mentek dr. Beranu törvényszéki orvos, Szobel és Viliga rendőrségi nyomozók. Az ügyész a gyilkossággal gyanúsított és letartóztatott Biró Károlyt csendőrok kíséretében a Hercz házaspár lakására hozatta és ott kezdte meg a kihallgatását.

„Az üzlethelyiségben, ahol a meggyilkolt házaspárt megtalálták, vérnyomokat vettek észre a kiszállott nyomozó bizottság tagjai.

A gyanúsított Biró Károly tagadta a szörnyű bűncselekmény elkövetését, de izgatott és bizonytalan magatartása megerősíti azt a feltevést, hogy ő a tettes.

A nyomozó-bizottság elsősorban is a véres bűnjeleket fogja a nagyváradi vegyvizsgáló utján analízis alá venni, amely igazolni fogja, hogy a nyomok emberi vértől származnak-e avagy állati eredetűek. A gyanúsított Biró Károly Élesden letartóztatásban maradt és az ügyészszégre ma fogják beszállítani.

IPAROS-OTTHON

Január 18-án,
vasárnap este
9 órakor

műsoros-est.

Sziere kerül: román, hawai, orosz és groteszk táncok, opera áriák,
klasszikus zongora és he-
gedű-szólók, valamint: „A pipógya fráter” 1 felvonásos
bohózat.Műsor után
tánc.

Ifj. Festetich Andor gróf házassági botránya

A grófot letartóztatják — Budapest első gavallérja — A barátnők tömege — Kárterítésre ítélték a grófi szülőket, mert megtevésztették a hozományát a menyasszony családját

A Festetich grófi család krónikájában talán még nem fordult elő olyan ügy, mint amelyről arisztokrata-körökben most igen sok szóbeszéd esik. A suttogást a Kuriának egy szenzációs ítéletet tette időszerűvé, amelynek hátterében családi botrány áll.

Ismert alakja volt valaha, még a békeidőben, a magyar főváros éjszakai életének ifj. gróf Festetich Andor. Apjának hatalmas vagyona volt és kapott hazulról pénzt, amennyit akart. A fiatal magnás nagyon szerette az élet örömeit, legfőbb ambíciója az volt, hogy Budapest legelső gavallérjának tartsák. A pénzt esztelenül szórta. Így a grófnak sikerült néhány év alatt nemcsak a szülei apanázsát teljesen elkölteni, hanem csakhamar annyi adóssága volt, hogy annakidején általános volt a megállapítás, amely szerint az egész monarchiában Festetich Andor Márknak van a legtöbb tartozása.

A meghosszabbított kiskorúság

Természetesen, a rekord elérése nem ment nők nélkül. A grófnak állandóan egész csomó barátnője volt, akiket dusan pénzelt és akik valamennyien az ugynevezett előkelő félvilágból valók voltak. Festetich Andor gróf folyton váltogatta, cserélgette őket, minden öhajukat teljesítette és a végén mindegyiktől végkielégítés formájában bucsuzott. E közből veszedelmesen közelgett a gróf nagykorúságának időpontja és számítani lehetett arra, hogy ha ezt eléri, még súlyosabb kötelezettségekbe bonyolódik. Ilyen körülmények között azután a család elhatározta, hogy a

A házasságok az égben kötnek.

A hullámok tehát összecsapni készültek a grófok feje fölött. Pénzt kellett előteremteni, hogy a család becsületét meg lehessen menteni. Kapóra jött tehát Schöber István síóioki földbirtokos ajánlkozása, aki közölte idősebb Festetich Andorral, hogy van neki egy földbirtokos ismerőse, aki leányát arisztokratához akarja férjhez adni és ennek a célnak elérése érdekében jelentős anyagi áldozatokat hajlandó hozni. Meg is történt az összeismerkedés, aminek a vége az lett, hogy ifjabb gróf Festetich Andor oltárhoz vezette a földbirtokos leányát, hódí Kenéz Irént. A házasságkötést megelőzőleg a menyasszony édesapja hajlandónak mutatkozott arra, hogy a vőlegény tartozásait kifizesse. A dolog 900.000 koronával kezdődött, amelyet az apa kifizetett.

Bettelheimék azonban, akik a házasságkötéstől ugyancsak követelésük rendezését remélték, egy fillért sem kaptak az összegből. Ekkor a rendőrség a legszigorubb lépések megtételét szorgalmazták. A dolog vége az lett, hogy ifjabb Festetich Andor grófot előzetes letartóztatásba helyezték. A grófék nyomában a fiuk apósához fordultak. Nem volt mit tenni, a földbirtokos egyezkedési tárgyalásokba kezdett Bettelheimékkal, akiknek mindenképp 50.000 koronát lefizetett, a hátralékos

Elengedik Magyarországon a földosztáson kapott földek birtokosainak adósságát

Megkönnyítette a minisztertanács az érdekelt gazdák talpraállását

Budapestről jelentik: A súlyos gazdasági viszonyok folytán azok a gazdák, akik a földreform során kisebb birtokot kaptak, a múlt évben nem fizették ki az államnak járó részleteket. Ma foglalkozott a magyar minisztertanács az ügyvel és elhatározta, hogy elengedi a múlt évi részletösszegek egyharmadát, ha az érdekelt gazdák a másik két-harmadot májusig befizetik.

grófi kiskorúságát meghosszabbítja.

A grófi első gondnoka apja, idősebb gróf Festetich Andor lett, aki tíz évi keserves vészidő után, közvetlenül a háború befejezésekor, 1918. decemberében lemondott tisztéről. Ekkor két és fél évig Melezer István budapesti ügyvéd próbálkozott a gróf megíntésével. Helyében dr. Székely Benő budai ügyvéd csak egy évig bírta a dicsőséget. Ekkor már ifjabb gróf Festetich Andor 36 éves volt. Életkedve azonban egy csöppet sem csökkent. Hitelezőivel súlyos differenciái voltak.

Valóságos villámcsapásként hatott azután a család körében a hír, mikor kiderült, hogy egy fiatal, mint az idősebb gróf ellen a Bettelheim Miksa és társa-cég 1921-ben a budapesti főkapitányságnál bünvádi feljelentést tett. Háromszázezer koronáról, akkor óriási összegről volt szó és a feljelentés igen kellemetlen, kompromittáló tényállásra támaszkodott. A Bettelheim-cég ugyanis előadta azt, hogy idősebb gróf Festetich Andor vállalkozott arra, hogy nagymennyiségű burgonya külföldi szállítására kiviteli engedélyt szerez. A kiviteli engedélyt összeköttetései révén, ifj. gróf Festetich Andor szerezte meg és a Bettelheim Miksa-cég a kiviteli iratok előlegezése céljából 300.000 koronát fizetett ki a fiatal gróf kezébe. Ezután a cég várta az ügylet lebonyolítását, azonban a burgonyaszállítás elmaradt. Bettelheimék erre visszakövetelték az előlegezett összeget, amelyet azonban a grófiok nem tudtak visszaadni. Bettelheimék erre a rendőrséghez fordultak és mindkét gróf letartóztatását kérték.

tartozás rendezésére pedig két darab 125.000 koronás váltót bocsátott ki.

A meglepett család ekkor közelebbről érdeklődni kezdett a dolgok iránt és ekkor a fiatal grófnak nemcsak előélete derült ki, hanem kipattant az a szenzáció is, hogy ifjabb Festetich Andor gróf a házasság megkötése alkalmával, 36 éves kora ellenére, még kiskorú volt. A fiatal grófné erre azonnal megszüntette az életközösséget férjével és megindult a felek között a válóper, amelyben a grófné a házasság felbontását kérte, de megindult a per a hozomány visszakövetelése iránt is. A bíróság a válást ki is mondta, de nem járt ilyen sikerrel a hozomány visszatérítése iránt indított per, mert ott a bíróságok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy ifjabb Festetich Andor gróf a házassági szerződés megkötése időpontjában kiskorú volt, jogérvényes megállapodást tehát nem köthetett és így tőle semmit visszakövetelni nem lehet.

A fiatal grófné azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem most már egyenesen volt férje családja ellen fordult. Idősebb Festetich Andor és felesége azzal védekeztek, hogy ők utasították megbizottukat arra, hogy ifjabb Festetich Andor kiskorúságát a menyasszonnyal és édesapjával közölje. Ha ez elmaradt, erről nem tehetnek, mert abban a feltetésben éltek, hogy ezt az új rokonok a fiatal gróf gondnokától amugy is tudják.

A gróf fizetni fog

Az érdekes ügyben most hozott határozatot a Kuria Wetztermayer-tanácsa. A Kuria idősebb gróf Festetich Andort 45.000 pengő kárterítés, feleségét pedig 1000 pengő és a perköltség megfizetésére kötelezte. Az ítélet indokolása szerint a házasságot sürgősen kötötték meg, idősebb gróf Festetich Andor még fia gondnokát sem értesítette arról, hogy fia házasodni készül. Ebből az eljárásból a Kuria levonta azt a következtetést, hogy idősebb Festetich Andor a kiskorúság meghosszabbítását az új rokonok előtt elhallgattatva és nem lehet valaki az az állítása sem, hogy ennek köz-

lésével valakit megbízott volna. A Kuria ki-számította, hogy az após által folyósított összegek valorizált értéke 45.000 pengőt tesz ki és ezt teljes mértékben átértékelte, mert a tartozás a gróf megtevésztő eljárása folytán keletkezett

Ongyilkos lett, hogy beteljesedjen a jóslat

Egy ujvidéki munkás tragédiája.

Ujvidékről jelentik: Hétfőn este tíz óra tájban jelentették a rendőrségnek, hogy a Bátor-uca 47. szám alatti ház egyik lakója megmérgezte magát. Az ügyvetes rendőrkapitány a mentőkkel együtt azonnal a helyszínre ment, ahol az egyik lakásban borzalmas kínok közt fetrengve találták az öngyilkosjelöltet; Podruhi Imre építésmunkás személyében.

Podruhi Imre huszonhétéves, nőien ujvidéki építésmunkás meghitt barátságot tartott fenn Lörincz Annuska ujvidéki leánnyal, akivel azonban a napokban összeveszett. Hétfőn este felé Podruhi elhagyta lakását, ahol szerelmesével együtt lakott és özvegy anyjához ment, hogy ott töltsön az éjszakát. Késő estig beszélgetett anyjával, majd az udvarra ment. Anyjának feltűnt hosszas távolmaradása és keresésére indult. Az egyik mellékhelyiségben találta meg, a szerencsétlen ember borzalmas kínok közt fetrengött a földön.

Az öngyilkos fiatalember hátrahagyott levelében Lörincz Annuskától vesz bucsút, akitől bucsúnat kér azért, hogy elhagyja és tétjét azzal indokolja, hogy elviselhetetlennek tartja az életet. A levelében Podruhi Imre hivatkozik arra, hogy néhány évvel ezelőtt egy jós megjövendölte neki, hogy nem természetes halállal hal meg, hanem öngyilkos lesz. Podruhi Imre a levelében hangsúlyozta, hogy érezte a jóslás beteljesülését, amelynek nem tudott ellenszegülni.

Podruhi Imre állapota válságosra fordult és életbenmaradásához nincs remény.

Elkobozták a teheneket a rajtakapott csempészekről

Csehi határőrök akadályozták meg a csempészetet

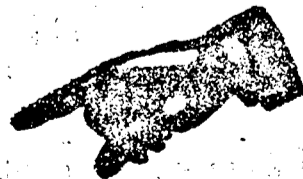
Rahóról jelentik: Tegnap éjjel Kisbooskó határában a Tisza partján szolgálatot teljesítő csehi határőrök észrevették, hogy több ember teheneket akar átcsempészni Romániából.

A határőrök el akarták fogni a csempészeket, de ezek idejében észrevették a határőröket, futásnak eredtek és

a jószágokat a víz partján hagyták.

Az elkobzott teheneket Rahóra szállították, ahol árverés alá kerülnek.

A hatóságok megindították a nyomozást annak megállapítására, hogy kik a csempészek. A gyanú egy alsóbooskói kereskedőre irányul, akit elővezettek és kihallgattak. A kereskedő tagadja, hogy ő akarta volna a teheneket csehszlovák területre csempészni.

INGYEN KAPJA

• Itt végig

AZ **ARADI KÖZLÖNY-t**,

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1931. február 1-től számítjuk.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megegyezés jött létre a román mezőgazdaság 200 millió frankos kölcsön-ügyében

Az ügy rövidesen a parlament elé kerül

Bucurestiből jelentik: A Lupta értestilése szerint a Banca Nationala s a Banque des Actepation között megegyezés jött volna létre a 200 millió frankos kölcsön ügyében a mezőgazdaság céljaira. A Banca Na. ionala igazgatósága el is készítette azt a szabályzatot, amelynek alapján a gazdáknak kölcsönüket fognak folyósítani. A tárgyban a parlament elé már a közeljövőben két javaslatot fognak terjeszteni.

Újra egy régi cég esett áldozatul a nagy kamatnak a temesvári piacon

Nyolcvan százalékos kiegyezési kvótát ajánlott fel hitelezőinek a Galgon Gyula fűszer- és csemegekereskedés

Temesvárról jelentik: Temesvár közgazdasági életének szomorú szenzációja van. Temesvár egyik legrégebbi cége esett áldozatul a gazdasági krízisnek. A belvárosi Galgon Gyula-féle fűszer- és csemegekereskedés fizetési nehézségek közé jutott s ma kényszer-egyezséget kért maga ellen.

A céget melynek jelenlegi tulajdonosa Galgon Ágoston, ezelőtt negyven évvel alapították. Egyike volt a legismertebb bányai fűszer- és csemegekereskedéseknek. A háború előtt az üzlet nagyszerűen forgalmazott. Galgon Ágoston azonban az utóbbi években kölcsönre szorult, amelyeknek nagy kamatai felemésztették a vállalat utolsó erejét. A nagykereskedés aktívái és passzívái egyformán 11.000.000 millió lejt tesznek ki. Galgonék 80%-os kiegyezési kvótát ajánlanak hitelezőiknek.

Nyolc százalékkal olcsóbb az angolnál az orosz dumping-cukor

Aggódik az angol cukoripar

Londonból jelentik: Az angol piacon nagy a nyugtalanság a tömeges cukoreladás miatt. Az áringadozás ismét az orosz dumping okozza. Oroszország dumpingáron három hajórakomány kristálycukrot dobott az angol cukorpiacra, amely nyolc százalékkal olcsóbb, mint az angol cukor.

Tekintettel arra, hogy az orosz cukortermeletés elérte a kétmillió tonnát, angol cukoripari körökben egyre aggályosabban nézik az új orosz dömpinget.

— Aradi valutaárak. Devizák: Berlin 40.20, Budapest 29.55, London 817.80, New-York 168.70, Páris 6.65, Prága 5.01, Bécs 23.78, Zürich 32.73. — Valuták: Márka 40.20, pengő 29.60, angol font 821, dollár 168.20, csehszkrona 5.05, schilling 23.95, svájci frank 32.95.

— Inzolvens a Glésinger divatruház. Arad egyik tekintélyes divatkereskedő-cége, amely Glésinger Jenő tulajdonát képezi, fizetési képessé vált. A cég tulajdonosa nagyobb összegeket fektetett be áruraktárába, azonban tekintettel arra, hogy az üzlet forgalma redukálódott, nem bírta elviselni a nagy házbért és a különböző rezsiket. Glésinger Jenő körlevélét a napokban bocsátja ki hitelezőihez. Ezekben jelzi, hogy hatvan százalékos kvótát ajánl fel. A passzívák összege 1.158.000 lej, ezzel szemben az aktíva 1.080.000 lejre rug. A cég még nem döntött, hogy magánegyezséget kísérel-e meg, vagy pedig a bíróság útján kényszer-egyezséget kér.

1931. január 18-án

lesz a kolozsvári Mentő sorsjegyek IV-ik osztály huzása.

Ne dobja el szerencsésjét, vegye meg sorsjegyét.

Főbizományos Aradon: Eckstein Tivadar, Str. Ioan Weitzer No. 12. — Vidéki rendeléseket 117 lej előzetes beküldése ellenében a Sorsjegyiroda, Cluj, Str. Memorandului 16. sz. azonnal eszközli. — Ezenkívül még 6 huzás lesz. Minden huzásról külön nyereményjegyzék lesz kibocsátva.

A villanyárakat kilowattóránként egy lejjel szállította le a permanens bizottság

Visszautasították a műszaki bizottság határozatát — A fogyasztó tizenhét lej helyett tizenhat lejt fizet kilowattóránként. A végleges döntést a holnapi tanácsülés hozza

Ma vette tárgyalás alá a város permanens-bizottsága a villanyáram árának kérdését, amelyet a tanács holnapi ülésén fog tárgyalni. Muresan János a bizottsági ülésen ismertette a műszaki-bizottság határozatát, amelyben — mint részletesen megírtuk — le szállítást eszközöl és árredukciót biztosít annak a fogyasztónak, aki több áramot vesz igénybe.

A permanens-bizottság nem fogadta el a műszaki-bizottság határozatát, hanem arra az álláspontra helyezkedett, hogy el kell törölni a megállapított kategóriákat, miután rendkívül

bonyolult eljárás lesz kiszámítani, mennyi villanyáramot fogyasztott egy-egy polgár és mikor tarthat igényt a redukált árra. Ennek ellenőrzése is nehéz és ezért a permanens-bizottság kimondotta, miszerint egységes árleszállítást javasol a tanácsnak oly módon, hogy minden fogyasztó, tekintet nélkül arra, mennyi áramra van szüksége, a megállapított 17 lej helyett 16 lejt fizet kilowattóránként. A kategóriákat csupán az ipari áramnál hagyták meg. Ami a városi gépezetek áramellátását illeti, arról nézve a város külön ajánlatot kér a villanygyártótól.

Tetemes árleszállítási akciót indított be az aradi cukorgyár — a termelőkkel szemben

A termelők csak a gyár cukorárainak csökkentési arányában mennek bele az árredukcióba — Jelentés ment a miniszternek

Az aradi cukorgyár az elmúlt napokban rendkívül érdekes tartalmu levelet intézett a cukorrépa-termelők szövetségéhez. A levélben megállapítja a gyár, hogy a viszonyok árredukciókra kényszerítik minden vonalon a gyárakat, ami szükségessé teszi a termelési költségek leszállítását is. Ebben a helyzetben a gyár nem adja meg az eddigi 113 lejes métermázsánkénti árat a termelőknek, hanem arra kéri a szövetséget, járuljon hozzá a cukorrépa árának 50 lejre való leszállításához. Amennyiben a szövetséggel nem tudna megállapodni — közli a levél, — úgy a gyár kénytelen lesz egyenesen a termelőkkel folytatni tárgyalásokat. Abban az esetben, ha ezek sem fogadják el a felajánlott árat, úgy a gyár beszun-

tetí aradi működését és a következő kampányt Chitilában kezdi meg.

A levél általános felháborítást keltett a cukorrépa-termelők körében, akik a Mezőgazdasági Kamarához fordultak, a kamara viszont nyomban jelentést tett az esetről a minisztériumnak. A termelők arra az álláspontra helyezkednek, hogy hajlandók belemenni megfelelő árredukcióba, de csak olyan arányban, mint amilyenben a gyárak a cukor árat leszállítják. Azt fejtetik az érdekeltek, hogy ők nem kötelesek nagyobb engedményt adni a gyáraknak, mint amennyit a gyárak a közönségnek nyújtanak. Az ügyben megállapodás még nem létesült és a termelők körében nagy érdeklődéssel várják a gyár válaszát ellenajánlatukra.

Csökkenteni készül a CFR. a személy- és teheráru tarifát

Újra bevezetik a IV. osztályt a személyvonalakon

A CFR vezérigazgatósága, mint azt bucuresti-i jelentések közlik, egy tervezeten dolgozik, amely szerint az összes személyvonalakon újra be fogják vezetni a negyedik osztályt. A híradás arról is beszámol, hogy úgy a személy-, valamint az áruszállítás díjait 15—20 százalékkal fogja csökkenteni a CFR.

— A Lomási Erdőipar R.-t. betör a beszarábiai parketta-piacra. Az aradi Lomási Erdőipar R.-t. elhatározta, hogy parkett-árut bevezeti a beszarábiai piacra, amelynek szükségleteit a köhalomi üzem fogja ellátni.

— Sok a gyémánt. Amsterdamból jelentik: A gyémántszelvény vállalatok szindikátusa gyűlést tartott, amelyen súlyos panaszok hangzottak el a természet bősége ellen. Sok a gyémánt, hangoztatták a felszólalók és az érdekelte vállalatok erre elhatározták, hogy a további gyémántkiszűrését bizonytalan időre beszüntetik, hogy ezzel is feltartsák a gyémántárak rohamos zuhanását. Volt ugyan olyan felszólaló is, aki azt hangoztatta, hogy nem a gyémánt a sok, hanem a pénz kevés. De ezt a felszólalást lehurrogták. Volt olyan indítvány is, amely a gyémánt teljes kikapcsolását kívánta az ékszeriparból és helyébe a briliáns bevezetését kívánta. Azzal indokolták ezt az indítványt, hogy a briliáns ma már elegánsabb viselést és nagyobb kedveltségnek is örvend a gyé-

mántnál és így leszállítják a briliáns árát, akkor lényegesen jobb üzletet csinálnak a gyémántkiszűrésök, mint az amugy is leromlott gyémánttal.

— Újból keresik a dollárt a közép-európai piacokon. Közvetlenül a német választások után, amint ismeretes, a német piacon nagyarányú dollárvásárlás indult meg, ami azután az egész európai piacon úgy az effektív dollárbankjegyek, mint pedig a dollár-csekkék árfolyamát lényegesen felemelte. Most néhány nap óta ismét egy újabb dollárhause körvonalai bontakoznak ki a közép-európai piacokon. Berlinben már néhány nappal ezelőtt indult meg újra a dollárbankjegy-vásárlás, ma pedig Bécsből keresték a dollárbankjegyeket a szomszéd államok piacain, így Budapesten is.

— Piaci árak. Tojás darabja 2—2.20 lej, sovány liba párja 230—260, kövér liba párja 520—560 lej, sovány ruca párja 110—130 lej, kövér ruca 240—260 lej párja, csirke párja 50—80 lej, tyúk 70—100 lej párja, tehén turó kilogrammonként 8—10 lej, juh turó 40 lej, vaj 100—120 lej kilogrammja, tejfel literje 30—35 lej, tej 7—8 lej, bab kilogrammonként 10—12 lej, burgonya 4—5 lej, hagyma 2—3 lej, alma 10—18 lej, dió 24—26 lej, szőlő 25—30 lej kilogrammja.

— A Pesti Tőzsde új száma szenzációs információkat közöl a gazdaszanálásról, a legnagyobb budapesti ingatlantranzakcióról, az új bankmérlegekről, a tőzsdei áresések okairól. Érdekes textil, autó, vas- és gépipari, biztosítási, vidéki hitellet mellékletek egészítik ki a szenzációs új számot.

